

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm. u. 6-7. Telefon: 160-400, 360-500
A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. február 12.

bb 1. felújítják a „buda a középkorban,” című kiállítást - új gyűjtemények, címerek, pecsétek és oklevelek a kiállítási tárgyak között

i lv/tm vm sr

1963. február 12.

a budapesti történeti muzeumban megkezdték a „buda a középkorban,” című kiállítás felújítását. korábban ez a kiállítás főként a budai palota történetével foglalkozott. most „bemutatják,” majd nagy-budapest kialakulását, a budai palotát körülvevő kisebb települések fejlődését és egyesülését. a legutóbbi ásatásoknál számos dokumentumot, címet, pecsétet, és egyéb tárgyakat találtak, amelyek arra utalnak, hogy az egyes budai községek már a középkorban is „kereskedelmi és ipari gócpontok,” voltak.

kiállítják majd több középkori ház alaprajzát, a buda katonai felosztásáról és a városvédelemről szóló dokumentumokat, valamint a közelmúltban talált fegyvereket is. a kutatók kezébe került egy jegyzék, amely 1505-ből származik, s a budai mesteremberek foglalkozásait sorolja fel; ebből kitűnik, hogy abban az időben 63-féle foglalkozást üztek. „erszényesek,” elnevezéssel például azokat a mesterembereket illették, akik csak pénztárca előállításával foglalkoztak.

külön érdekessége lesz a kiállításnak egy középkori konyhafelszerelés, amelyet a várban a disz-téri kutból „halásztak,” ki. a gyűjtemény számos faedényt, fakanalat, fából készült sótaritót és palackokat tartalmaz. előkerült egy fujtató is, amely a falusi kovácsok fujtatóira emlékeztet. a régészek az edények kormozottságából és a tűzhelymaradványokból arra következtetnek, hogy abban az időben még a leggazdagabb családoknál is nyitott tűzhelyek voltak.

a széchenyi könyvtárban akadtak rá a kutatók a haller-család „származási,” könyvére, amely a tizenhatodik században készült. a könyvben nemcsak írásos dokumentumok, hanem rajzok is találhatóak. a képeken jól látható, milyen ruhát viseltek akkoriban a polgárok. a márciusban nyíló kiállításon ezt a könyvet is bemutatják./mti/

- . -

- 1 -

bb 2. szarvascsorda a somogyi országutakon

vid j vm ká

1963. február 12.

az idei zord télben sokat szenvedő hasznos vadak iránti aggodalom arra készítette a somogyi vadászokat, hogy puskájukat a szegre akasztva, a mentéssel törődjenek. a rezervátumokban és vadásztársaságokban a tervezett vadász- nap helyett etetési- napokat rendeznek. a darányi vadásztársaságnak ehhez a helybeli termelőszövetkezet nyújtott segítséget: több mázsa lucernaszénát, a szállításhoz pedig szánkós fogatot bocsátott a vadászok rendelkezésére.

a vadak, érezve az emberi gondoskodást, valósággal „megszelidültek”, felkeresik a falvak szélén összerakott takarmánykazlakat, s zavartalanul fogyasztják az országutak mentén lerakott takarmányt, eleséget is. a lábodi állami gazdaság rezervátumának szarvasai a nagy hótól megtisztított országutakon járnak. a lábod- görgeteg felé vezető uton gyakran találkoznak az arra haladó gépkocsik és más járművek 25-30 -as létszámú szarvascsordával. a kezes vadak most nem vágtatnak el riadtan, hanem „udvariasan”, félreállnak a járművek elől./mti/

bb 3. autóbusszal kerékpárost üldözött a margitszigeten - nyolchónapi szabadságvesztés

i bc/tm vm sr

1963. február 12.

az elmúlt nyár egyik délutánján a margit hidi autóbussz megalloban tartózkodó 26-os autóbusszt megelőzte három tréningre menő versenykerékpáros. előzés után bekanyarodtak a szigetre vezető utra. ábrahám pál, az autóbussz vezetője kocsijával a szigeti köröndnél utolérte és megelőzte a kerékpárosokat. előzés közben olyan közel haladt el mellettük, hogy surolta őket. az egyik versenyző felgyorsította kerékpárját a vezető közelébe hajtott s keresetlen szavakkal kérdőre vonta a sofőrt, majd továbbhaladt. ábrahám pál erre az autóbusszal üldözőbe vette a kerékpárost aki azonban igyekezett kitérni a nyomában lévő autóbussz elől, átment az ut baloldalára. az autóbussz vezető nyomába szegődött. amikor a versenyző látta, hogy az autóbussz utoléri, testi épségének veszélyeztetésével kerékpárjával együtt, átdobta magát az utmenti sövényen és eséskor könnyebben megsérült. a vezető már nem tudta elkerülni, hogy a kocsi rá ne haladjon a sövényre-

a központi kerületi bíróság nyolchónapi szabadságvesztésre ítélte a felelőtlen vezetőt./mti/

- 2 -

bb 4. autó-és butorhuzat varrást is vállalnak a fővárosi ruházati szaküzletekben - bővítik a minta utáni árusítást, kiterjesztik a házhozszállítást

i to/tm vm vg

1963. február 12.

a belkereskedelmi minisztérium kollégiumának határozata nyomán a fővárosi tanács iparcikk kereskedelmi irodájának felügyelete alá tartozó budapesti szaküzletek az idén tovább bővítik szolgáltatásaikat. elsősorban a minta utáni árusítás és a házhozszállítás kiterjesztését tervezik. új butorraktárt kapnak, s ezt követően a Lenin körút 19 szám alatti butorüzletet lakberendezési bemutató áruházzá alakítják, ahol nemcsak tanácsokkal segítik a vásárlókat, hanem a gyakorlatban is bemutatják egy-egy lakás legészszerebb és legizléseesebb berendezését. azt is láthatják majd az érdeklődők, hogy az egyes butorfajtákhoz milyen csillár, szőnyeg, függöny, kép és más lakásberendezési tárgy illik. kérésre az áruház szakemberei a vevő lakásán adnak vásárlási és berendezési tanácsot.

a mártirok utja 9, a kigyó utca 4, a tanács körút 18, a Lenin körút 53, valamint a rákóczi ut 26 és 55 szám alatti röltex bolt után január 1-e óta a mártirok utjai szivárvány áruházban is vállalnak függöny-és butorvédő-varrást. új szolgáltatás az autóvédő kárpit varrásának elvállalása. a bárczy istván utcai autóápolási cikkek szaküzletében csak a kocsi típusát kell közölnie a vásárlónak és hozott anyagából méretre megvarrják a kimélő huzatot./mti/

bb 5. áprilisban országos, júniusban nemzetközi kutyakiállítást rendeznek budapesten

i cs j vm ká

1963. február 12.

gazdag kiállítási és versenyprogram előkészítésén dolgoznak a magyar ebtenyésztők országos szövetségében. puy aladár, a szövetség főtitkára tájékoztatásul elmondotta, hogy április 21-én és 28-án budapesten, a fővárosi állat-és növénykert területén országos kutyakiállítást rendeznek. az április 21-i programban a vadászkutyákat és a jellegzetes magyar kutyafajtákat rangsorolják, 28-án pedig az ugynevezett őrző-védők, továbbá a német juhász és minden más, kisebb fajtacsoportba sorolt kutya szerepel a bírálati körökben és a bemutatókon. mindkét országos verseny nevezési határideje április 10.

/folyt.köv./

- 3 -

MK

/bb 5. áprilisban.....1.folyt./vm

az idei - a jelek szerint minden eddiginél nagyobb szabású nemzetközi kutyakiállítás az ipari vásár területén június 22-én és 23-án rendezik meg a kutyatenyésztők világszövetsége, a f.c.i. védnökségével. a verseny programjában munkakutya és műkotorék-bemutatók, szépségversenyek szerepelnek, többek között kiadják a nemzetközi szépség championatus díját is. a nemzetközi kiállításra és versenyre május 15-ig fogadja el a szövetség a nevezéseket. a külföldi és a vidéki résztvevők utazási, elszállásolási és ellátási ügyeit az ibusz bonyolítja le.

országos jellegű kiállításokat rendeznek az idén debrecenben, szegeden, pécsen és miskolcon is./mti/

- . . -

- 4 -

bb 6. az országos traumatológiai intézetben működik az első magyar anaesthesiológiai osztály - a korszerű anaesthesiológia jelentősége az életmentő műtétekben

i ms/tm-lm sr

1963. február 12.

az anaesthesiológia, az érzéstelenítés tudománya ma már önálló orvosi szakma, akárcsak a belgyógyászat vagy a sebészet. az anaesthesiológus nemcsak egyszerűen altatóorvos, hanem résztvesz a műtétek előkészítésében, operáció alatt biztosítja a sebész számára az optimális feltételeket, a kivánalmaknak megfelelően szabályozza és fenntartja, szükség esetén átmenetileg ki is kapcsolja a beteg életfunkcióit, elhárítja a műtéti sokkot, a műtét után pedig segít helyreállítani a normális életműködést, súlyos esetekben ellenőrzi a gyógyulás menetét.

érthető tehát, hogy világszerte sok nagy kórházban, traumatológiai intézetben szakképzett anaesthesiológusokból külön anaesthesiológiai osztályokat szerveztek. magyarországon elsőnek az országos traumatológiai intézetben állították fel anaesthesiológiai osztályt, ahol négy orvos és hat nővér teljesít szolgálatot. az osztály munkájáról az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezete sebész szakcsoportjának legutóbbi ülésén számoltak be.

1962-ben az intézet 4 000 műtétjéről 3 000-nél többet anaesthesiológusok közreműködésével hajtottak végre. az országos traumatológiai intézetbe - rendeltetésének megfelelően - nagyon sok súlyos sérültet szállítanak be és nincs olyan hét, amikor ne végeznének többórás, igen súlyos műtéteket. a komplikált, gyakran többszörös sérülésekkel bekerülő betegeket már a felvételkor az ügyeletes anaesthesiológus fogadja, aki a sokk megszüntetésével, a beteg fájdalmainak csillapításával veszi ki részét már a műtét előtt az élet megmentéséért folyó küzdelemből. az osztály orvosai és nővérei egyéb munkájukon kívül felváltva vesznek részt az ügyeletben.

a fő feladat azonban a műtétek zavartalan lefolyásának biztosítása. ehhez az anaesthesiológusnak rendkívül finom műszerek, korszerű altatógépek és gyógyszerek, altató- és izomellazító szerek állnak rendelkezésére. műszereivel és közvetlen megfigyelésével állandóan nyomon követi a beteg életműködését, a legkedvezőbb szinten tartja a légzést, a vérkeringést, a vérnyomást. szükség esetén azonnal vérátömlesztést végez. az izomellazító szerekkel tökéletesen meg lehet bénítani azoknak az izmoknak a működését, amelyek akadályoznák a sebész munkáját. használatuk lehetővé teszi, hogy az altatószerekből csak felületes alvást biztosító mennyiséget kelljen adagolni.

/folyt.köv./
8.37/ szb

-5-

bb 6. / az országos... folyt./-lm

a baleseti sérülteken kívül sok, többnyire súlyos állapotban levő krónikus beteget is operálnak az intézetben. ezeknek a műtéteknek előkészítésében az anaesthesiológus konziliárusként működnek közre. ugyancsak konziliárusként vesznek részt az ugynevezett orvos /reanimációs/ osztály munkájában is, ahol a nagyon súlyos műtéteken átesett betegeket helyezik el. ezeket a betegeket állandóan figyelik és a legkorszerűbb eszközökkel, lélegeztető, oxigénadagoló, szívó- és hűtőszülékkel, gyógyszerekkel, stb. lépnek közbe, ha a beteg állapota súlyosabbodik./mti/

-. -

bb 7. munkára nevelődnek a falusi cigányok - technikus, szakszervezeti bizalmi, kiváló dolgozó, szocialista brigádtag is van már köztük

1 szf/gk-lm vg

1963. február 12.

a szot a múlt év elején felhívta a szakszervezeteket, hogy segítsék a cigánylakosság szakmatanulását, mozdítsák elő, hogy állandó tagjaivá váljanak egy-egy munkás kollektívának.

a vegyipari dolgozók szakszervezete nemrégiben megvizsgálta, hogyan hajtják végre a szot határozatát a vegyipari üzemekben, s van-e már eredménye a rendszeres nevelő munkának. a tapasztalatok többnyire kedvezők. sok száz falusi cigány dolgozik ma már a vegyipari üzemekben, nagyrésztük felhagyott kóbor életmódjával és letelepedett, olyan lakásban, amelyhez az üzem juttatta őket. kevés kivétellel általában hosszabb ideje dolgoznak az üzemekben, s munkájukat becsületesen végzik. a gazdasági és a mozgalmi vezetők fontos feladatuknak tekintik, hogy állandó munkára szoktassák a cigánylakosságot, s a felvételre jelentkezőt akkor is alkalmazzák, ha éppen nincs is munkásfelvétel. többször is felveszik a kilépőket vagy a hónapokig távol maradókat.

a tanulókkal egy kis baj van. a vegyipari munkássá vált cigányok többsége igyekezettel dolgozik, de az iskolától egyelőre sokan idegenkednek. akad még köztük analfabéta is. elsősorban ezekkel igyekeznek iskolát végeztetni. legeredményesebb az oktatásuk budapesten, ahova a környékbéli falvakból sokan járnak be dolgozni a vegyipari vállalatnál, valamint a fővárosi gázműveknél vegyipari technikumot végzett cigányfiatalok is dolgoznak. a kőbányai gyógyszerárugyárban szocialista brigádtagok is találhatók köztük, egy másik nagyüzemben pedig szakszervezeti bizalmiak választották az egyik jól dolgozó cigány származású munkást.

/folyt.köv./

8.55/ szb

-6-

bb 7. /munkára nevelődnek... 1. folyt./- lm

nehezebb a helyzet vidéken, ahol a faluvégeken még most is többnyire egy tömbben él a cigánylakosság és kevésbé illeszkedik be a közösségi életbe. borsod megyében például a boldvaiakat - noha rendszeresen foglalkoznak velük - még nem tudták leszoktatni a kóborlásról. a borsodi vegyikombinátban, a tiszai vegyikombinátban számosan dolgoznak ugyan, szakképzettségük azonban egyelőre elenyésző. munkástársaik nagy jóindulattal foglalkoznak velük, igyekeznek bevonni őket az üzemi kollektíva életébe. hasonló a helyzet komárom megyében is, ahol a tatabányai alumíniumkohóban, az almásfüzitői timföldgyárban, a dorogi szénfeldolgozó vállalatnál és más üzemekben jelenleg 27-en szocialista brigádtagok, 13-an pedig elnyerték az oklevelet is. a szőnyi kőolajipari vállalatnál három kiváló dolgozó van, borsodban az északmagyarországi vegyiművekben pedig kettő. a havi átlagkeresetük 1 200-1 300 forint, de vannak, akik 1 600- 1 700 forintot keresnek.

összegezve a tapasztalatokat megállapították, hogy a vegyipar területén jól halad a falusi cigánylakosság ipari szakmára szoktatása, letelepítése, a munkásközösségbe való beillesztése, de további ez irányú fáradozásra van még szükség./mti/

-. -

bb 8. a nyáron átadják az egri új szállót - alapozzák a Lővérekben sopron legnagyobb idegenforgalmi turistaszállóját - új szállodákat terveznek a középülettervező vállalatnál

1 sb/tr-lm vg

1963. február 12.

az ország idegenforgalmának és üdülőhálózatának fejlesztésére sok új szállodát terveznek a középülettervező vállalat építészei. kecskeméten nemrégiben adták át a jankay istván tervai alapján felépített aranyhomok szállót. perczel dénes és kisdí páál tervezők elgondolásainak megvalósulásaként pedig egerben és sopronban épül most korszerű turistaszálló. mindkettő négyemeletes és 200-200 vendégnek nyújt majd kényelmes szállást. az egrit már a nyáron átadják. az elsőosztályu soproni turista-szálló nagyon szép helyen, a Lővérek régi menedékházának szomszédságában épül, most alapozzák. ez lesz a város idegenforgalmának legnagyobb központja, mert nemcsak éttermet és bárt, hanem 2 000 kiránduló ellátására alkalmas gyorsbüfé-kombinátot is építenek a szálló mellett.

/folyt.köv./

9.-- / szb

-7-

bb 8. /a nyáron... 1. folyt./- Lm

Budapest idegenforgalmának bővítésére a Lágymányosi fennsík mellé tervez egy hétemeletes, 360 személyes szállodát Brjeska István építész. a legtöbb fővárosi szállodáknak sok gondot okoz a vendégek gépkocsijainak elhelyezése. ezért Lágymányoson már 130-140 személyautó fogadására elegendő parkolóterületet is terveztek, sőt nagy oszlopokra állítják a szállodát, hogy alatta átjáróhelyet és fedett várakozó területet kapjanak a gépkocsik. az általános tervezői elgondolások jóváhagyása után, előreláthatólag még az idén, elkészülnek a részletes kiviteli rajzok és megkezdődik az építkezés is. a tervező vállalat nemrégiben új munkamódszert vezetett be, hogy a fontosabb középületeket gazdaságosabban tervezhessék. az országos pályázatokhoz hasonlóan vállalati pályázatot írnak ki és így 5-6 terv-változat legjobb elgondolásainak felhasználásával tudják megtervezni az épületeket. a vállalat ezt a módszert most hasznosítja először a szállodák tervezésében. a legújabb megbízások alapján három szállodára írnak ki „házi” pályázatot. az idén a Rózsadombra 300 ágyas üdülőt, a szilágyi erzsébet fasorba 350 ágyas idényszállót, miskolc-tapolcára pedig 120 vendég elhelyezésére alkalmas üdülő szállót terveznek meg ezzel a körültekintő és gazdaságos módszerrel./mti/

bb 12. évente több mint egymillióan veszik igénybe a belkereskedelmi kölcsönző vállalat szolgáltatásait - ötvennyolc millió forint értékű kölcsönöszerző - az idén nyolc új bolt és négy játékterem megnyitását tervezik

i tó/tm-Lm vg

1963. február 12.

a belkereskedelmi kölcsönző vállalat szolgáltatásai rövid idő alatt népszerűek lettek. az 1956-ban létrehozott kölcsönző szolgálat bővülését tükrözi, hogy 1958-ban 17.5 millió, tavaly pedig 22.5 millió volt a vállalat kölcsön-díj-bevétele. évente több mint egymillióan veszik igénybe a vállalat segítségét.

1958-ban budapesten 9, vidéken 5 fiókboltja volt a vállalatnak. számuk 1962 végére a fővárosban 18-ra, vidéken pedig 9-re, a kölcsönözhető eszközök értéke pedig 10 millióról 58 millió forintra nőtt. 1958-ban 117, 1962-ben 253-féle cikket lehetett kölcsönvenni. jelentősen nőtt az elmúlt 4-5 évben a vállalat eszközkészlete. például mosógépből az 1958. évi 852 helyett tavaly 1.698 állt az ügyfelek rendelkezésére, a porszívók száma 546-ról 1536-ra, az elektromos padlókefélfélek pedig 478-ról 816-ra nőtt. a kölcsönözhető gyermekkoszák száma több mint 3 700. mind többen keresnek kultur-, sport-, camping-, üdülési és játékcikkeket. az ilyen igények kielégítésére tavaly 3 000 gumimatracot, 371 táskarádiót, 101 kvarclámpát, 125 hűtőszekrényt, 100 utcai személymérleget, 10 vitorlást, 182 kerékpárt, és több mint 100 különféle játékasztalt szereztek be.

/folyt.köv./

9.00/Lm

- 8 -

bb 12. /évente több mint... folyt./-Lm

az idén nyolc új kölcsönzőbolt megnyitását tervezik, ötöt budapesten, hármat pedig vidéken. mintegy 25 millió forintot költenek új eszközök beszerzésére, amelyek egy részével a kiselajeztetetteket pótolják, más részével pedig a választékot bővítik. további táskarádiókat, kvarclámpákat, írógépeket, gyermekkoszákot és mérlegeket vásárolnak, a turázók, táborozók segítésére pedig 500 új két és négy személyes camping-sátort, 200 nyolc-tíz személyes lakósátort és 130 személyes pavilon-sátort szereznek be. a balaton környékén a tavalyi 22 helyett 27 kölcsönzőhelyet nyitnak és többek között 50 új csónakot vásárolnak. a velencei tó látogatói részére az idén először - gárdonyban nyitnak kölcsönző idényboltot. a budapestiek mintájára az ország különböző vidékein négy játékterem rendeznek be.

a szolgáltatások bővítésére foglalkoznak többek között az ágynemű-, a pianínó-, a kézi villamos hajszárító-kölcsönzés bevezetésének előkészítésével. pianínó kölcsönvételre már eddig több mint ötvenen jelentették be igényüket, pedig még nem ismeretes, hogy hányat kap a vállalat az idén./mti/

bb 19. a vadászati szakemberek felhívása: fokozott gondot kell fordítani a legyengült vadállományra

i so/tm-Lm ká

1963. február 12.

az országos erdészeti főigazgatóság vadgazdálkodási és vadászati osztályának szakemberei felhívással fordultak a vadászokhoz és a lakossághoz. eszerint a három hónapja tartó kemény tél, a hó komolyan veszélyezteteti hasznos vadjaink és madaraink létét. közelít ugyan már a tavasz, de ezekben a napokban a korábbinál is nagyobb gondot kell fordítani a vadállomány megóvására. a nappali olvadás után ugyanis rendszerint éjszakai fagy következik, s ez az erősen meggyengült állatokra rendkívül veszélyes. sok vad, főleg fiatal őzgidra hullik el a felfázás következtében fellépő hashártya-gyulladásban. fontos, hogy a vadak az etető körűl most is megfelelő fekhelyet találjanak. célszerű továbbra is tengerszárat, szalmát kirakni a pihenőhelyekre. az eljegesedett hóban a kiéhezett, elgyengült vadak nehezen mozognak, s könnyen a kóbor-kutyák, az erdei ragadozók zsákmányává válnak. ajánlatos az ebeket éjszakára megkötni, mert az éhség a vadakat most a lakóhelyek közelébe kényszeríti. számos helyen szép szokás alakult ki: a kertek végére takarmányt tesznek ki a községek szélén levő házak lakói, s itt éjszakánként eleséget találnak az erdők kiéhezett vadjai./mti/

9.10/Lm

- 9 -

bb 31. együtt tanulnak az állami gazdasági dolgozók és termelőszövetkezeti tagok - több mint félezer kiváló mezőgazdasági szakember tart előadásokat a téli tanfolyamokon

i so/tm-lm ká

1963. február 12.

az állami gazdaságokban ezekben a hetekben a vezető szakembereknek több a dolguk, mint nyáron. nemcsak a mérlegkészítés, az üzemtervek kidolgozása, a tavaszi munkák előkészítése jelent számukra nagy feladatot, hanem az oktatás is. több mint félezer egyetemet, vagy technikumot végzett, nagy gyakorlattal rendelkező vezető kapcsolódott ugyanis be a téli oktatásba.

a tanfolyamokon az állami gazdaságok dolgozói mellett számos termelőszövetkezeti tagnak is biztosítják, hogy megismerkedjenek a korszerű nagyüzemi gazdálkodás elméleti és gyakorlati kérdéseivel. a szakmunkás-képzés három évfolyamán főleg a kertészeti és állattenyésztési szakmában csaknem hétezer állami gazdasági dolgozó és kétezeröttszáz termelőszövetkezeti tag tanul, az üzemi traktorosképzésben jelenleg 2 500-an vesznek részt, s ezeknek mintegy fele termelőszövetkezeti tag. a traktorosgépész képzés egyébként egész éven át tart, hogy minél nagyobb mértékben biztosítsák a folyamatos kettős műszak feltételeit.

egyes különleges szakértelmet kívánó feladatokra központi-lag szervezett tanfolyamokon specialisták oktatják a dolgozókat. bács, pest és békés megyében 180-an tanulják az öntözőgép kezelést, és szerelést. mezőfalván fejőgulyás-képző üzemi szakiskola működik, devecseren pedig a baromfitenyésztőket oktatják. 80 állami gazdaságban működik jelenleg kihelyezett mezőgazdasági tanulóképző iskola, ezeken háromezer állami gazdasági és kétezer termelőszövetkezeti fiatal ismerkedik a szakmával./mti/

bb 9. nádaratási rekord a fertőn: egy hónap alatt 1,040.000 kéve nádat vágta le

vid j-lm ká

1963. február 12.

az idei kemény tél fél méter vastagságu jégpáncéllal takarta be a fertőt, így a fertői nádgazdaság dolgozói hosszú idő után újra traktorokkal közlekedhettek a tavon. 25 nádaratógéppel az elmúlt egy hónap alatt 1,040.000 kéve nádat vágta le. ilyen mennyiségű nádat ennyi idő alatt eddig még nem arattak. február 11-ig a tervezeit 2,700.000 kéve nádból már 2,350.000 kévét vágta le./mti/

9.30/lm

-10-

le

bb 10. negyedmillió részvevő a közgazdasági ismeretterjesztésben - kialakítják a közgazdasági alpműveltség kiskönyvtárát

i hi/gg-lm sr

1963. február 12.

a tudományos ismeretterjesztő társulat közgazdasági előadás-sorozatainak évente mintegy negyedmillió dolgozó sajátítja el a napi feladatainak elvégzéséhez szükséges közgazdasági tudást, vagy bővíti meglévő ismereteit. a tit most elkészült programja szerint az ismeretterjesztésnek ez az ága a jövőben új, az eddiginél hatásosabb módszerekkel gazdagodik.

a szóbeli ismeretterjesztés mellett a tit rendszeresen megjelentet majd olyan közgazdasági műveket, amelyek fokozottan felhívják a figyelmet az előttünk álló nagy népgazdasági feladatokra. ilyen lesz például „a népgazdaság fejlődése”, című kiadvány, amely az ellenforradalom utáni gazdaságpolitikát, s az annak alapján elért eredményeket ismerteti. „a népgazdaság és a vállalat”, címmel új ipargazdasági munka lát napvilágot, amely az irányító és végrehajtó szervek kapcsolatának fontosságát hangsúlyozza a termelés és értékesítés szempontjából. újabb építőipari kiadvány foglalkozik majd e szakma munkájának jobb megszervezésével, a gazdaságosabb termelés feltételeinek kialakításával.

a közgazdasági ismeretterjesztés egyik fontos feladata a kapitalista gazdasági csoportosulások és a szocialista országok népgazdaságainak együttműködése közötti különbség megvilágítása. ezt szolgálja „a világ politikai és gazdasági fejlődése”, című kiadvány is, amely a két világrendszer erőviszonyaiban bekövetkezett változásokat, a népeknek a béke megőrzéséért kifejtett harcát elemzi.

az elkövetkező időszakban a tit tüzetesen megvizsgálja a dolgozók közgazdasági tájékozottságát. az így szerzett tapasztalatok alapján száz kérdés - száz felelet formájában kialakítják a közgazdasági alpműveltség kis enciklopédiáját. ennek egy-egy népszerűen megírt fejezete az ismeretterjesztés kis könyvtárának kötetei sorában jelenik meg./mti/

bb 15. zalában tíz év alatt több mint ötezer családi házat építettek otp-kölcsönből

i vid fm/m lm

1963. február 12.

az országos takarékpénztár zala megyei fiokójától az elmúlt tíz évben több mint ötezren kaptak kölcsönt családi ház építésére. az intézet összesen 170 millió forintot folyósított erre a célra. a legtöbb építkező - 817 dolgozó - 1962-ben vette igénybe az otp segítségét./mti/

9.45-lm

-11-

1005 2.ელი

bb 11. baranyai mszbt-vonat Lvov-ba - mecseki bányászok utaznak a donyec medencébe

vid fm/tné-lm fm

1963. február 12.

baranya megye hosszabb ideje szoros baráti kapcsolatokat tart a szovjetunió Lvov-i területével. ez eddig ipari és mezőgazdasági küldöttségek, filmhíradók, fényképkiállítások, ujságcikkek cseréjében mutatkozott meg. az mszbt baranya megyei szervezete azon munkálkodik, hogy a két nép kölcsönös ismerkedése még szélesebbkörűvé váljék, és ezért a turistaidényben 160-180 részvevővel mszbt-vonatot indít a Lvov-i terület érintésével a szovjetunióba. a mecseki bányászok közül nyolcvan tekintik meg a donyeci szénmedence városait és bányáit.

Lehetőségük nyílik személyes, baráti kapcsolatok kialakítására is a szovjet bányászokkal. számos mecseki bányász utazási költség jutalomként az üzemvezetőség fedezi. mintegy 60 baranyai termelőszövetkezeti dolgozó pedig a szovhozok, kolhozok munkáját tanulmányozza majd a szovjetunióban./mti/

bb 13. az idén megkezdik az egri gyermekváros építését - új gyermektelepet terveznek görömbölytapolcára és komáromba

i sb/tr-lm vg

1963. február 12.

nemrégiben adták át az építők a főtí gyermekváros utolsó épületeit. a főtí munkák befejezése azonban csak egy nagyobb program megvalósításának első állomását jelenti. az építők most megkapták a következő új feladatnak, az egri gyermekváros felépítésének tervét, és a középülettervező vállalat már megkezdte újabb két munkának előkészítését, a görömbölytapolcai és a komáromi gyermekváros tervezését. p.mueller éva építész elgondolásainak alapján épül fel a három új gyermektelep és mindegyikben több mint 300 iskolást és óvodást lehet majd elhelyezni.

egerben már az idén megkezdik a munkát a 31. számú építőipari vállalat dolgozói. mintegy 53 000 négyzetméternyi területen építik fel a fiatalok városát. a diákszálló lesz a település központi épülete, amely 240 iskolásnak ad majd helyet hatágyas korszerű szobákban. négy tanműhely, olvasóterem, társalgó és klubszobák is állnak majd a fiatalok rendelkezésére, bőkezűen gondoskodnak tehát a tanulás és a szórakozás lehetőségeiről is. a gyermekváros 80 óvodását világos, pavilonszerű épületekben helyezik el, és a nevelőknek, tanároknak 2-3 szobás villákat építenek. sok érdekes építészeti megoldással szépítik az új települést. a házakat modernformájú bejáratokkal, újfajta tetővel és kerámiából termésköbbl készített burkolattal díszítik, s 7 képzőművész alkotását helyezik el a termekben és a parkban. a fiatalok szép új városát előreláthatóan 1965-ben adják át a gyermekeknek az építők./mti/

9.58-lm

-12-

10x 2rel

bb 14. okozhat-e halpusztulást a vastag jégtakaró? - négy fok a keszegek és törpeharcsák hőmérséklete - fény kell az algáknak!

i tf/ szb ká

1963. február 12.

a kemény tél - a halászati szakemberek szokásos gondoskodása ellenére - rendkívül nehéz helyzetbe hozta a folyók és a természetes állóvizek halállományát. a tavalyi csapadékszegény nyár miatt a folyók vízállása ősszel igen alacsony volt, ami a korai befagyás teremtette súlyos helyzetet még jobban megnehezítette. az alacsony vízállás miatt a viszonylagos szennyezettség is fokozódott.

halaink eddig jól bírták a mostoha körülményeket. a jégpáncél egyedül még nem veszélyes, de ha azt hó borítja be, akkor az egész vízvilágra teljes sötétség borul. ilyenkor az oxigént termelő növények, algák, hínárfélék a fényhiány miatt nem „dolgoznak”, hanem maguk is oxigént fogyasztanak és széndioxidot termelnek. ennek következtében az egyébként „egészséges”, mederfenéken anaerob bomlás indul meg, metán és kén-monoxid keletkezik, ami az oxigénhiánnyal együtt zavarokat idézhet elő a halak lélegzésében. ha ilyenkor a jégréteg alá még nagyobb mennyiségű szennyvíz is kerül, a halak elpusztulnak. ez a halászok úgy védekeznek, hogy a havat letisztítják a jégről, fényhez juttatják az oxigéntermelő növényeket s így a folyó maga állítja vissza az élővilág számára szükséges oxigénszéndioxid egyensúlyt. ha a fénybejuttatás elősegítése nem vezet célhoz, akkor léket is kell vágni. a lékelés nemcsak közvetlen fény- és oxigénbejuttatási mód, hanem ezáltal ellenőrizni is lehet a halak „levegőellátottságát”, ha ugyanis a lékelésnél a víz felszíne nyugodt marad, ez azt jelenti, hogy elegendő oxigénhez jutnak a jég alatt is a halak. ellenkező esetben először különféle állatkák bukkannak fel, így a fenéken tartózkodó rovarlárvák, csiborfélék - ezeknek a leggyengébb a légzőszervük - ezután az iszappból előbuvó békák, majd az oxigén-szükséglet sorrendjében a keszegek, a süllők, a pontyok, a kárárszok, a törpeharcsák. súlyos esetben a léknél olyan nagy a tologás, hogy a halak - csukák - „kitolják”, egymás a jégre. a lékeléseket elsősorban a belterjesen hasznosított holtágaknál alkalmazzák. a soroksári duna ágban friss dunavizet engednek a jég alá, vízcserével oldják meg a „szellőztetést”,

viszonylag kedvező a helyzetük a balaton halainak, mert ott a vízben állandó az oxigén túltelítettség. a magas vízállású velencei- és a fertő tó, valamint a szennyezetlen tiszai szakaszok halállományát sem fenyegeti veszély. február elejéig az országos halászati felügyelőségre mindössze két-három körösmenti és dél-dunai holtágról érkezett jelentés a halak oxigénhiányáról, de ha még 20-30 napig tart a vizeken a jégpáncél, komoly veszély fenyegeti majd halainkat, annak ellenére, hogy az illetékesek minden előzetes intézkedést megtettek.

/folyt. köv./

10.30

-13-

10x 2rel

bb 14. /okozhat-e halpusztulást... 1. folyt./- szb

15-20 fokos hidegben a természetes vizeken általában 40-45 centiméter vastag jégtakaró képződik, de ha ez esőt kap, az 55 centiméter is elérheti és ez még tovább rontja a jég átlátszó képességét. az ilyen zord körülményeket a halak számára nagyfokú alkalmazkodási képességük teszi elviselhetővé: a keszegek, törpeharcsák és a többi halak hőmérséklete mindig a víz hőmérsékletéhez igazodik, jelenleg körülbelül 4 fok. ilyenkor a halak a fenéken „bandáznak”, emésztésük és szívverésük 10-20-szorta lassabb, mint a nyáron, ennek megfelelően anyagcseréjük, táplálék-, oxigén-, tartaléktápanyag-, zsír-fogyasztásuk is csökken. /mti/

--

bb 16. a téli hónapokban is felkeresik a tanyákat és a kisebb községeket borsod megye művelődési autói

vid fm/tné szb-fm

1963. február 12.

a borsod megyei 2. rákóczi ferenc könyvtár nagy gondot fordít arra, hogy a kis hegyi falvak és tanyák dolgozói a téli hónapokban is olvasnivalóhoz jussanak. a könyvtár három művelődési autója encsről, sátoraljaujhelyről, illetve miskolcraól csaknem naponta indul a falvakba. a művelődési autók havonta 30 kisebb település és 28 tanyát keresnek fel rendszeresen. a cserekönyveken kívül ismeretterjesztő előadásokat, filmeket, és mind gyakrabban zeneművészetet, valamint szavalókat is visznek magukkal. a könyvkölcsönzés után a falvakban és tanyákon ismeretterjesztő előadásokat, filmvetítéseket, hangversenyeket, vagy irodalmi műsort rendeznek. a művelődési autók cserekönyvtárainak ma már több mint kétezer beiratkozott olvasója van. a népművelők az időjárás viszontagságai közepette is szívesen végzik munkájukat. /mti/

--

bb 21. képzőművészeti alkotások a szabolcsi kulturális intézményekben

i vid fm szb fm

1963. február 12.

a szabolcs-szatmár megyei tanács végrehajtó bizottsága az elmúlt három évben 85.000 forintot költött képzőművészeti alkotások vásárlására. a megyei képzőművészeti csoport tagjainak körülbelül nyolcvan festményével és szobrával a szabolcsi kulturális intézmények - művelődési otthonokat és könyvtárakat - díszítik. /mti/

--

10.40

-14-

104/ n . . .

bb 17. törökkávé főzést gyártanak hódmezővásárhelyen

vid te-lm ki

1963. február 12.

a hódmezővásárhelyi fémfeldolgozó vállalatnál újfajta kávéfőző gyártását kezdték meg alumíniumból. az egy-, két- és fél-decis, kupos formájú, kiöntőperemmel ellátott, hossznyelű edényekben török módra lehet feketekávé főzni. már külföldről is érkezett megrendelés tizenötezer ilyen kávéfőző szállítására. /mti/

--

bb 18. szegedi „paprikás”, ujitó- évente négy millió forint megtakarítás

vid te-lm ki

1963. február 12.

a paprikafeldolgozás történetében szinte forradalmi változást, nagy fejlődést jelentő ujitást valósított meg farkas jános, a szegedi paprikafeldolgozó vállalat termelési osztályának vezetője polák zoltán igazgatóval együttesen. az új eljárás lényege, hogy gépesítették az üzemből a legnehezebb, illetve „legcsipősebb”, fizikai munkát, a paprikaacsövek felhasítását és az érezet eltávolítását. ezt a műveletet azelőtt asszonyok, leányok végezték apró késekkel, miközben a paprika érezetében rejlő csipősséget okozó hatóanyag, a capsalcin felmarta a kezüket, s égő fájdalmat okozott.

az ujitás mindezt megszüntette és meggyorsította a munkát. már a kísérleti gép is jól bevált, ezekben a napokban pedig már szerelik a géptervező mérnökök által szerkesztett, tökéletesített, modern vonalú gépsort. ennek alkalmazásával a vállalat évi megtakarítása meghaladja majd a két és félmillió forintot.

farkas jános eddig is számos ujitást, ésszerűsítést dolgozott ki a paprika minőségének javítására, a termelékenység növelésére. az utóbbi néhány évben bevezetett ujitásaival évente mintegy négy millió forint megtakarítást érnek el. /mti/

--

bb 22. az idén is lesz ifjúsági építőtábor szentgotthárdon

vid gk-lm fm

1963. február 12.

a kisz vas megyei bizottsága az idén is megszervezi szentgotthárdon a középiskolások nyári önkéntes építőtáborát. az előkészítő bizottság már megtárgyalta a tennivalókat. a szentgotthárdi állami gazdaság területén a belvizrendezésben segédkeznek majd a fiatalok. ez a munka szerves része az őrségi komplex talajjavításnak. vas megye középiskolásain kívül zala, veszprém, fejér és komárom megyei diákok is dolgoznak majd a szentgotthárdi építőtáborban. /mti/

--

10.45

-15-

1050 2 elv

bb 20. több fát a bányáknak és a fűrészüzemeknek - a mecseki erdőben ismét teljes erővel megindult a termelőmunka

vid j szb ká

1963. február 12.

a mecseki erdőben, az ország legdélibb hegyvidékén, az enyhe időjárás hatására erősen „megrokkant”, a hó és gyors olvadásnak indult, így újra megkezdődhetett a fakitermelés. hétfőn a mecsek több pontján már fejszecsattogástól és a fűrészgépek zugásától voltak hangosak az erdők, mintegy 200 favágó dolgozott az erdei munkahelyeken, és számuk most már napról-napra növekszik.

egy hónappal ezelőtt állt le a munka. a mecseki erdőgazdaság dolgozói a kényszerű szünetet arra használták fel, hogy megfeszített erővel szállították a lakosságnak a már korábban kitermelt és az erdőben felhalmozott tűzifát. ennek köszönhető, hogy januárban - a tervezett 3 600 tonna helyett - 5 800 tonna tűzifát adtak át a kereskedelemnek a mecseki erdészetek.

az újra megindult termelés során tovább növelik a készleteket: februárban újabb 2 000 tonna tűzifát ad az erdőgazdaság a lakosságnak. a legnagyobb erőket mégis az ipari fa kihozatalára állították, az elmúlt hetekben ugyanis erősen megcsapott a bányák és a fűrészüzemek faanyag-tartaléka. ezért főleg az értékesebb állományú erdőrészekben folytatják a kitermelést, ahol nagyobb a bányafának és a fűrészrönknek alkalmas fa aránya. mivel még mindig 30-40 centiméteres hótakaró borítja a mecseket, továbbra is igen nehéz a szállítás. a vágáshelyekről csak lovakkal és csőrűkkel tudják az erdei rakodókra eljuttatni a hatalmas rönköket, ahonnan 26 tehergépkocsi továbbítja a faanyagot a vasutállomásokra. ezekben a napokban többszáz tonna fát szállítanak a mecseki erdészetek a pécsi, a komlói, a hidasi és a szászvári bányáknak. /mti/

--

bb 24. traktorokat javítanak, esztergapadokat készítenek a győri ipari tanulók

vid te szb ki

1963. február 12.

a győri iparitanuló városban a nagy hidegben sem szünetel a tanítás, mert a közeli erdőmű zavartalanul ellátja gőzzel az intézetet. a tanulók a hasznos termelőmunkából is kiveszik részüket. a másod- és harmadéves növendékek mezőgazdasági gépeket javítanak a tanműhelyben. az iskola tizenkét termelőszövetkezettel kötött szerződést traktorok és különféle munkagépek javítására, karbantartására. ez idő szerint is egy tucatnyi gépen dolgoznak. ezenkívül a győri 400-as iparitanuló intézetben az idén hatvan esztergapadot készítenek. /mti/

10.50

-16-

1103 2. szel.

bb 23. az egyesítés eredményeként már az idén tíz százalékkal növelik a termelést a diósgyőri gépgyárakban

vid te-lm ki

1963. február 12.

az 1962 december 31-ig külön-külön működött három diósgyőri gyár - a dímvágó, a könnyűgépgyár és a nehézszerzőgépgyár - január 1-ével történt összevonásával, a termelőerők célszerű egyesítésével, a bevezetett és még alkalmazásra kerülő intézkedésekkel a három gyárból alakult diósgyőri gépgyárban már ebben az évben tíz százalékkal nagyobb lesz a termelés, mint külön-külön lehetett volna. a korszerű, versenyképes gyárterületek kialakítására már eddig számos új berendezés konstrukcióját készítették el. így például az eddiginél korszerűbb huzó, sodró, illetve fonó kábelgépekkel jelentkeznek majd a piacon. a termelőképeség és a gazdaságosság fokozására - egyebek között - részben már bevezették és később tovább szélesítik az úgynevezett mitrofanov gyártási módszert, amellyel az azonos vagy hasonló alkatrészek jóval olcsóbban állíthatók elő. ugyancsak fejlesztik és bővítik az alkalmazási területét a zártciklusú gyártási eljárásnak, amely szintén hathatósan segíti a termelőképeség növelését, a berendezések célszerűbb kihasználását, végső fokon a takarékos gazdálkodást. ebben az évben a diósgyőri gépgyárak dolgozói mintegy ötvenmillió forinttal akarják csökkenteni az önköltséget. /mti/

--

bb 26. a fertőendrédai állatgondozók dicsérete

vid j-lm ká

1963. február 12.

a fertőendrédai termelőszövetkezet majorja, ahol a közös szarvasmarha- és sertésállományt tartják, 3 kilométerre fekszik a falutól. a széljárta vidéken kemény próbára teszi a közös gazdaság állatgondozóit az idei zord tél. naponta 120 mázsa lédús, szálas és abraktakarmányt, valamint alomszalmát kell fogatokkal összehordaniok 3 kilométeres körzetből. a kocsikat nem egyszerűen fordította fel már a nagy vihar, a kellő mennyiségű takarmány azonban mindig a rendeltetési helyére érkezett. még nagyobb gondot okoz a vizellátás. a közeli kutak mind befagytak, a szarvasmarha- és sertésgondozók most 80 méter távolságból, vödörrel hordják az itatáshoz a vizet. egy-egy gondozónak tizennégyszer kell megtennie ezt az utat, hogy ellássa vízzel a rábizott állatokat. a fertőendrédai állatgondozók legnagyobb dicsérete, hogy ilyen körülmények között sem esett kár az értékes állományban. /mti/

--

11.00

-17-

1105 2. szel.

bb 25. „tárolják,, a havat a borsodi lejtős területeken

vid j szb ká

1963. február 12.

borsod megyében több mint félmillió hold a lejtős terület, ahonnan a tavaszi olvadáskor szinte egy-kettőre eltűnik a hó, a növényeknek szükséges csapadék nagy része haszon nélkül elfolyik.

az idén a lejtős területeken gazdálkodó termelőszövetkezetek arra törekednek, hogy a helyenként fél méter magas havat a tavaszi hónapokra „tárolják,, a fanciesali tsz-ben például az egy tagban levő, teraszírozott táblák szélét sövényvel vették körül. az odafagyott hó, nehezebben olvadva, visszatartja a hólevet, s így annak van ideje beszívódni a földbe. hasonló módon védekeznek a szendrő-környéki községekben is. a bükk déli lejtője mentén fekvő községekben már az őszi hónapokban gondoltak a csapadék visszatartására: a szántást a rétegvonalak mentén végezték el, megfelelő távolságokban bakhátzták a földet, s ez utját állja majd a csapadék gyors lefolyásának.

becslések szerint ezekkel a módszerekkel mintegy 150 000 holdon 20-30 milliméter esőnek megfelelő csapadékot sikerül juttatni a növényeknek. ez különösen fontos az idén, mert az őszi szárazság és a kemény téli hidegek után tavasszal nagyobb mennyiségű műtrágyát kell majd kiszórni ezekre a területekre, a bőségesebb csapadék pedig könnyebbé teszi a növénynek a műtrágya hasznosítását. /mti/

--

bb 28. szovjet módszerrel felére csökkent az elektroöntecseknél az anyagvesztés diósgyőrött

vid te szb ki

1963. február 12.

a lenin kohászati művek elektroacélművében hosszú ideig gondot okozott az öntecseknél hengerlés közben keletkezett meglehetősen nagy anyagvesztés. a korábban használt szögletes alju kokillába öntött öntecseknél ugyanis hengerlésnél az anyag alsó része szétnyílt, selejtessé vált. ezt a részt le kellett vágni. így egy-egy öntecseknél mintegy másfél százalékos, 38-40 kilót tett ki az anyagvesztés. szovjetunióbeli tanulmányutja után gífló henrik, az elektroacélmű egyik üzemvezetője, majd a diósgyőrött járt szovjet szaktanácsadók is az ugynevezett behuzott, vagyis kerekalju kokilla használatát ajánlották a probléma megoldására. ennek alapján több mint fél éve már ezt a kokillát használják az alsóöntésű acélok nagyobb részénél. a módszer igen jól bevált. az öntecseknél az anyagvesztés mintegy felére csökkent és számottevően javult az anyag hengerelhetősége is. az új eljárással évente mintegy két és félmillió forint értékű acélt mentenek meg a selejtességtől. /mti/

11.05/ szb

--
-18-

1108 11.05.12

bb 32. dr. ustor endre vezetésével kormányküldöttség utazott belgrádba

te szb

1963. február 12.

magyar-jugoszláv konzuli egyezmény megkötése céljából kedden magyar kormányküldöttség utazott belgrádba. a küldöttség vezetője dr. ustor endre, a külügyminisztérium főosztály-vezetője. /mti/

--

bb 27. „esztétikai év,, pécssett - képzőművészeti kiállítások az üzemekben, művészek és a közönség találkozó, klubviták, vetélkedők az izlésnevelés szolgálatában

vid fm/tné-lm fm

1963. február 12.

a pécsi művelődési szervek az idén jelentős lépéssel kívánják előbbre vinni a művészeti izlésnevelés ügyét. a színházi előadások előtt a tit drámatörténeti előadás-sorozatához kapcsolódó bevezető előadásokat, utána pedig értékelő vitákat tartanak. az ifjúság számára filmesztétikai köröket hoznak létre. a munkásakadémiák is programjukba állítottak képzőművészeti, zenei, irodalmi témájú előadásokat és ezeket kiállítások, hangversenyek, vetélkedők, továbbá a művészek és a közönség találkozó teszik még változatossabbá. a képzőművészek baranya megyei szövetsége az üzemekben kiállításokat, tárlatvezetéseket rendez, a filharmónia pedig olyan kisegyüttest hoz létre, amely majd a gyárak művelődési otthonaiban hangversenyez.

az „esztétikai év,,-ben fellendült a klubok és a baráti körök tevékenysége. népes tagsággal működik a színházbarátok, a hanglezbarátok, a kamarazene-barátok köre, a jazz- és a televízió klub, az irodalompartolók „jelenkor,, törzsszótára. a fotoszakkör-vezetők részére fotóművészeti tanfolyamot, az iskolások filmesztétikai nevelésére pedig ifjúsági filmbizottságot szervezett a városi tanács. a pécsi művészek kiállításokkal, esztétikai előadásokkal és vitaestek vezetésével segítik a helyi tanácsok izlésnevelő programjának valóra váltását. ezt a célt szolgálja a pécsi képtár létrehozása is: a modern képtárnak - amely eddig a néprajzi muzeumban kapott helyet - most új épületet biztosított a tanács, a gyűjteményről pedig ismertetőt jelentetett meg.

a pártbizottság és a tanács gondoskodik a művészek és a népművelési munkások magas színvonalú továbbképzéséről; részükre a marxista esti egyetemen esztétikai tanfolyamot indítottak. /mti/

--

11.10/ szb

-19-

1111 2. szb

bb 29. a tanács segítségével több mint 100 000 kötettel gyarapodott a szegedi somogyi könyvtár

vid fm/tné-lm fm

1963. február 12.

a szegedi somogyi könyvtár - amióta a városi tanácshoz tartozik - több mint 100 000 kötettel gyarapodott. tavaly negyedmillió forintot költöttek fejlesztésére és csaknem 15 000 kötetet vásároltak. az idén további 250 000 forintból modern tárolóhelyet létesítenek s 200 000 forintért vásárolnak újabb könyveket.

a könyvtár a város egyik fő művelődési központja; a lakosságnak csaknem tíz százaléka rendszeres olvasója. tavaly több mint 284 000 kötetet kölcsönöztek.

az idén bővítik a fiókkönyvtár-hálózatot. többek között a felszabadulás termelőszövetkezetben, a marx-téri új lakónegyedben, s az ugyancsak új egyetemi városnegyed szomszédságában rendeznek be fiókkönyvtárat, ezenkívül gyermekkönyvtárat nyitnak a város központjában. /mti/

-. -

bb 30. az idén továbbfejlesztik a miskolci pamutfonót

vid te szb ki

1963. február 12.

a miskolci pamutfonót részben újabb beruházással, részben korszerűsítéssel az idén tovább fejlesztik. a fonál minőségének javítására száz kártolóelőbontót és csaknem ugyanennyi új nyújtóművet szerelnek fel. újabb sorral kiegészítik az üzem egyenletes levegőjét biztosító klímaberendezést is. a fonógépek meghajtására harminc új, nagyteljesítményű villanymotort helyeznek üzembe, s befejezik a keresztoszó üzem korábban megkezdett bővítését. ez utóbbival jelentősen segítik a feldolgozó üzemek munkáját is, mert a fonalat nagyobb csévéken adhatják át. több korszerű gyűrűsfonógép, valamint hatezer fonógyűrű felszerelése is szerepel az idei fejlesztési tervben. a fejlesztés, valamint a bevezetésre kerülő műszaki intézkedések eredményeként több mint hat százalékkal növekszik az üzem termelése. így kereken másfélmillió méter vászonáruhoz elegendő fonallal adnak többet a feldolgozóiparnak, mint az elmúlt évben.

/mti/

11.15/ szb

-. -
-20-

le

bb 33. átadták a csepel-csillagtelepi új városrész kulturális központját, a klub-könyvtárat - nagy zenés éttermet és cukrászdát építenek az idén

l sb/sze szb vg

1963. február 12.

a 25-ös építőipari vállalat dolgozói kedden nagy klub-könyvtári épületet adtak át a csepel-csillagtelepi új városrészben. a mintegy 10 000 lakosu új városnegyedben eddig csak egy jelentősebb kulturális létesítmény épült, a 24 tantermes iskola. így a most átadott klub-könyvtár lesz a városrész kulturális életének központja. a korszerű épületben nemcsak könyvtár-termeket, hanem társalgókat, nagy klubhelyiséget és színpaddal felszerelt háromszáz személyes előadótermet is építettek. a vállalat dolgozói most már megkezdték a lakótelep modern szórakozóhelyeinek építését, így az összesen már zenés éttermet és cukrászdát kap az új városrész. /mti/

-. -

bb 34. jogásza magyar választójog érvényesüléséről - dr. beér jános egyetemi tanár nyilatkozata

i ha/gk szb

1963. február 12.

dr. beér jános egyetemi tanár, az állam- és jogtudományok doktora nyilatkozott az mti munkatársának. a hazánk határain túl is ismert nagytekintélyű jogász nyilatkozatában a magyar választójog és joggyakorlat néhány kérdését elemezte, s többek között elmondotta:

- ha az állami élet valamely jelenségét a demokratizmus szempontjából vizsgáljuk, elsősorban nem azt kell néznünk: mit mondanak a jogi előírások /bár ezek demokratikus jellege természetesen előfeltétel/, hanem azt, hogy mi történik a gyakorlatban. aligha lehet ott demokratizmusról beszélni, ahol az állampolgárok közönyösek az állam ügyei iránt, ahol nem vesznek részt közvetlenül a közösség problémáinak intézésében. a mi sorra kerülő választásunkat vizsgálva jogi szempontból talán leginkább a jelölések lebonyolítását érdemes szemügyre venni. ez ugyanis az a választási aktus, amelyben - magát a szavazást megelőzően - a legszélesebben jelentkezik a választópolgárok aktív részvétele. az a tény, hogy a jelölő gyűléseket a legnagyobb tömegeket átfogó hazafias népfront rendezi, az, hogy a jelölteket maguk a választók szemelik ki - magáért beszél. közismert, hogy a tőkés országokban milyen módszereket alkalmaznak annak érdekében, hogy a forradalmi erőket már a választás előkészületei során kizárják az indulók sorából.

- nincsenek még végleges adatok, de úgy tudom, hogy a jelölő gyűléseken a választók nagytöbbsége megjelent, jóval többen annál, mint ahányan a tőkés országokban nemhogy a jelölésen, hanem magán a szavazáson résztvesznek. a magyar jelölő gyűléseknek ilyen nagymértékű látogatottsága a legszemléltetőbb bizonyítéka választási rendszerünk demokratikusának. még inkább megerősíti ezt a gyűlések aktivitása: hozzávetőlegesen 400 000 felszólalás hangzott el!

/folyt. köv./
13,45/lm

- 21 -

le

bb 34. /jogász a magyar... 1. folyt./- szb

- Ördemes arról is szólni - folytatta -, hogy mintegy négyezer olyan választói gyűlés volt, amelyen nem fogadták el az eredeti jelöltet, hanem a lakosság - sokoldalú vita után - más jelöltet állított. ez is arra mutat, hogy korlátozás nélkül érvényesült a lakosság alkotmányos joga. más oldalról nézve viszont, ha ezt a négyezer gyűlést az összesen több mint százezer jelöltgyűlés mellé állítjuk, látjuk: a lakosság tulnyomó többsége magáévá tette a pártnak és a kormánynak a hazafias népfront programjában kifejeződő elképzeléseit. tegyük még hozzá azt is, hogy azokon a helyeken, ahol más jelöltet fogadtak el, ezek is kivétel nélkül olyanok, akik a népfront-politika útján járnak, a szocializmus építésén fáradoznak.

- a választási előkészületek tanulságait mérlegelve úgy érzem teljes joggal állíthatjuk, hogy a szocialista demokratizmus egyre szélesebb mértékben válik társadalmi életünk gyakorlatává. az előkészületek nemcsak azt bizonyítják, hogy jogszabályaink demokratikusak, hanem azt is, hogy az állampolgárok ismerik ezeket a jogszabályokat, s élnek a bennük rejlő lehetőségekkel - hangoztatta nyilatkozatában dr. beér jános professzor. /mti/

..-

bb 35. időjárásjelentés

tm szb

1963. február 12.

a meteorológiai intézet jelenti február 12-én, kedden 13 órakor:

a nappali hőmérséklet 0 fok közelében

a földközi tenger és nyugat-európa felett több nap óta tartó és déli áramlást biztosító ciklonok lassan elgyengülnek és fokozatosan elveszítik irányító szerepüket. ezzel szemben a kelet-európát befedő natalmas anticiklonban a derült, hosszú éjszakák folyamán az összefüggő hóréteg felett ismét nagy mennyiségű hideg levegő halmozódott fel, amely lassan délkelet felé terjeszkedik, de egyelőre a déli magassági áramlás és a kárpátok hegyvonulata akadályozza nyugat és közép-európába hatolását. hazánkban tegnap tulnyomóan borult, párás, helyenként ködös idő volt, csupán a déli megyékben sütött ki a nap rövid időre. a hőmérséklet nagyjából megfelelt a napiári időpontoknak. a délutáni és esti órákban a déli, délkeleti szél megéltékült. az éjszaka folyamán délnyugat felől havazás kezdődött, fokozatosan északkelet felé terjeszkedett és reggel 7 óráig az ország délnyugati felén már mindenütt havazott.

/folyt.köv./

14.10

-22-

bb 35. /időjárás... 1. folyt./- szb

a 24 óra alatt lehullott csapadék mennyisége csupán néhány millimétert ért el, azonban délnyugaton és a bakony hegységben 3-8 milliméteres mennyiségek is előfordultak. a hőmérséklet napközben 0 - plusz 3, délkeleten plusz 4-5 fokig emelkedett, ma hajnalban 0 - mínusz 3, keleten mínusz 4-7, békéscsaba környékén mínusz 8-9 fokos fagyok alakultak ki. hegyeinken ma reggel 7 órakor a következő hóvastagságok voltak: budapesti szabadsághegy 57, dobogókő 60, visegrád-nagyvillám 52, királyrét 30, királyháza 42, kisinóc 60, galyatető 80, kékestető 103, mátraháza 65, diósgyőr 22, bánkút 62, farkasgyepű 67, misinátető 50, árpádtető 55 centiméter. budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke plusz 1.2 fok volt, 1.2 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 0 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 752 milliméter, mérsékelten süllyedő irányzatú.

várható időjárás szerda estig: felhős idő, többhelyen, főleg a mai nap folyamán havazások, havasesők, a déli megyékben esők. délkeleti, holnap északi, északkeletre forduló, mérsékelt szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 1-4 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 0 fok körül.

a duna vízállása ma reggel 200 centiméter. /mti/

..-

bb 37. a csongrádi országutakon az olvadó hó okoz közlekedési nehézségeket

vid/te/m/ki

1963. február 12.

a dél-alföldön, különösen csongrád megyében, keddre virradóra ismét hófúvás volt, ami az országutakon átmenetileg közlekedési akadályokat okozott. az enyhe időben az új hó, a réggel együtt, folyamatosan olvad. így a közlekedésben újabb nehézségek keletkeztek, mert a járművek kerekei által kialakított, úgynevezett hóbordák között helyenként arasznyi rétegben megáll a víz. a gépkocsik emiatt csak csökkentett sebességgel haladhatnak. a csongrád megyei közúti igazgatóság több mint félezer utórt, hómunkást küldött ki az országutakra, hogy kis csatornákon levezessék a vizet az utakról. /mti/

15.15/a

..-
- 23 -

bb 36. a keddi havazás újabb közlekedési nehézségeket okozott veszprém megyében

vid/te/m/ki

1963. február 12.

veszprém megyében, az országnak a hóviharoktól leginkább sújtott vidékén, november óta szinte szünet nélkül dolgoznak a hóeltakarító gépek az utak szabaddá tételén. a bakony vidékén ezen a télen már több mint két méternyi hó hullott, s így figyelembevéve a hófúvásokat, szinte felmérhetetlen hőmennyiséget kellett eltávolítani a megye 1900 kilométernyi úthálózatáról. a veszprém megyei közúti igazgatóság gépkezelői az utóbbi tíz télen összesen nem takarítottak el annyi havat, mint az elmúlt két hónapban. november óta már nyolcszor tisztították meg az utakat a hótorlaszoktól és a legutóbbi hófúvások akadályainak eltávolítását hétfőn fejezték be. a hóeltakarító gépek alig végeztek az utolsó kilométerekkel, kedden hajnalban újabb, viharos széllel kísért, erőteljes havazás kezdődött. az uralkodó északi szelek helyett kedden keleti szél hordta a havat és a közutaknak most más szakaszain emelt torlaszokat. a kedd reggeli órákban elsőknek a nagyvázsony-zánka közötti útvonal vált járhatatlanná, de délelőtt már több gép állt munkába a bakonyon átvezető utakon is. /mti/

bb 38. karbantartásra használják ki a kényszerszünetet a tatbányai cementgyárban

vid/te/m/ki

1963. február 12.

a tatbányai cement- és mészművekben a hatalmas klinker- és cementtárolók teljesen megteltek, mert vasuti kocsi hiányában sokkal kevesebb cementet szállítanak el a gyárból, részben ezért, részben, mert a cementgyártás nagyon szén-, illetve energiaiigényes, most csökkentett ütemben dolgoznak a gyárban. öt klinkerégető kemence közül kettő működik, a cementmalmok pedig csak éjszaka őrlnek.

a gyár dolgozói jól kihasználják a kényszerszünetet: gondosan megvizsgálják és kijavítanak minden berendezést, újrafalazzák a száz méter hosszú klinkerégető forgókemencék bélését, kicserélik a zsugorító zóna láncait. az üzem műszaki dolgozóinak javaslatára több olyan átalakítást végeznek, amelyekkel gazdaságosabb lesz a berendezések működése. az egyik klinkerégető kemencét például teljesen felújítják.

jelenleg csaknem az egész üzemet karbantartók tartják „megszállva,,, több mint négyszázan javítják a berendezéseket. /mti/

15.25/a

- 24 -

ll

bb 39. megfiatalodik budapest „parlamentje,, - a fővárosi tanács-tagjelöltek 37 százaléka egyetemet, vagy főiskolát végzett - ülést tartott a fővárosi választási elnökség

t zs/tm/m/sr

1963. február 12.

a fővárosi választási elnökség kedden ülést tartott. az ülésen az elnökség tagjai felülvizsgálták a budapesti jelölőgyűlések jegyzőkönyveit és a most nyilvánosságra kerülő választási hirdetményeket. megállapították, hogy a választási előkészületek dokumentumai mindenben megfelelnek a törvényes előírásoknak.

a jelölésekkel foglalkozva az elnökség a következőkben összegezte tapasztalatait:

- a nagy érdeklődéssel kísért jelölőgyűlések élénk, gyakran szenvedélyes hangú vitáin a résztvevők többségükben elismeréssel, őszinte dicsérettel szóltak a budapesti tanácsok és a tanácsai választószervek elmúlt négy évben végzett munkájáról. a széleskörű eszmecsere demokratizmusát jól bizonyítja, hogy több mint száz budapesti körzetben a választók két-két jelöltet állítottak. számos körzetben hangot kapott az a kívánság is, hogy az államhatalom újjáalakuló helyi testületeibe elsősorban azok kerüljenek be, akiknek erejéből és idejéből futja a tanácstagi „apró munkára,,, a nap-nap után felmerülő kisebb-nagyobb ügyek lelkiismeretes intézésére.

- ez a jogos igény jutott kifejezésre abban, hogy a fővárosi tanácsstagjelöltek jelentős százaléka új, s a kerületi jelöltek listáján is mintegy 1600 új név szerepel. a tanácsstagokkal szembeni fokozott követelményekkel függ össze az is, hogy számottevően emelkedett a fiatal jelöltek aránya. a most zárult ciklusban például a fővárosi tanács tagjainak mindössze 19 százaléka, most viszont a jelöltek 31 százaléka 40 éven aluli.

- a tapasztalatok szerint nem ilyen kedvező a helyzet a női jelöltek szempontjából, mert bár a fővárosi tanácsstagjelöltek 24 százaléka nő, - korábban 21 százalék volt - a kerületi jelöltek között a lányok, asszonyok aránya a négy évvel ezelőtti 32 százalékról 29 százalékra csökkent.

- bizonyos fokig megváltozott a jelöltek foglalkozásszerinti összetétele is. a jelölő gyűléseken a fővárosi tanácsba 11 százalékkal több munkást, termelőszövetkezeti dolgozót és értelmiségit javasoltak budapest lakói, mint 1958-ban. örömdetes az a tény is, hogy a korábbinál több egyetemet, vagy főiskolát végzett szakember szerepel a tanácstag-jelöltek között. a diplomás jelöltek aránya ugyanis fővárosi szinten 30-ról 37 százalékra, kerületi szinten pedig 19-ről 25 százalékra emelkedett. /folyt.köv./

15.45/a

- 25 -

pk

bb 39. /megfiatalodik ... 1. folyt./ m

- a jelölőlísták alapján joggal elmondhatjuk, hogy a fővárosi és a kerületi tanácsok testületeiben képviselőket kap budapest lakóinak minden rétege. a hazai fésűsfonó munkásasszonyának nevét például épp úgy megtaláljuk a jelöltek között, mint az ismert szobrászművészt, az igazgató főorvosét csakugy, mint a színművészt, kisiparosét, pedagógusét, vagy éppen az operaénekesét. mindez azt bizonyítja, hogy a budapesti választók alapos, gondos és körültekintő mérlegelés után valóban a legrátermettebb embereket javasolják a hazafias népfront listáira, a fővárosi, vagy kerületi tanácsstagi funkcióba, - hangzott a választási elnökség megállapítása. /mti/

bb 40. a német kérdéstről tanácskoznak mátraházán a protestáns békeharcosok

i ha/gk/m/hk

1963. február 12.

a világ számos protestáns egyházának néhány éve született mozgalma, a prágai keresztyén békekonferencia tíz tanulmányi bizottságot alakított, amelyek rendszeresen foglalkoznak korunk égető kérdéseivel, az egyházak feladataival. az egyik legszámtöbb bizottság, amely a német kérdést tanulmányozza, március elején hazánkban, mátraházán tartja ülését. az ötnapos konferencián tekintélyes holland, kelet- és nyugatnémet, lengyel, svájci, angol, román és amerikai protestáns lelkészek vesznek részt, természetesen ott lesznek a magyarországi protestáns egyházak vezető képviselői is.

az mti munkatársának értesülése szerint a mátraházi tanácskozás középpontjában az a kérdés áll majd: hogyan segíthetik elő a népünk sorsáért felelősséget érző egyházak a két német állam közeledését, a német probléma közvetlen tárgyalások útján való megoldását. a tanácskozás egyébként egyik fontos előkészítő állomása a jövő évre összehívott 2. keresztyén béke-világnagygyűlésnek. /mti/

15,40 /m

- 26 -

Perk

bb 41. kisházi ödön munkaügyi miniszter beszéde a szombathelyi remix vállalat dolgozóinak választási gyűlésén

t szf/gk vm vg

1963. február 12.

a hazafias népfront a hét elején több választási gyűlést tartott vas megyében. hétfő délután szombathelyen, a városi népfront-bizottság a remix rádiótechnikai vállalat telepén gyűltek össze a választók. a gyűlésen részt vett kisházi ödön munkaügyi miniszter, a megye listavezető képviselőjelöltje, mester sándor, a megyei pártbizottság titkára, czinzek miklós, a városi pártbizottság titkára, dr. zsigmond lászló a megyei népfront bizottság elnöke és horváth győző a városi népfront titkára is.

a zsufolásig megtelt művelődési teremben molnár jánosné, az üzem pártbizottságának titkára üdvözölte a vendégeket, majd kisházi ödön mondott beszédet.

- egy-egy választás fontos mérföldkő szocializmust építő hazánk történetében - kezdte beszédét a miniszter, - a mostani is az. a választás célja, hogy dolgozó népünk megerősítse népi demokratikus rendszerünket, kifejezze szocializmust építő politikánk helyesetését és olyan új országgyűlési képviselőket, tanácstagokat adjon az országnak, akik alkalmasak a következő fontos országépítő munkából reájuk háruló feladatok elvégzésére. nem kétséges, hogy a választás elérje célját. biztosíték erre a dolgozók nagy érdeklődése, a választási gyűlések iránt. az érdeklődés nyilvánvalóan azért ilyen nagy, mert a választók meggyőződtek róla, hogy a mi választási rendszerünk igazán demokratikus. a dolgozók magukévá tették és jól alkalmazták ezt a rendszert. nem volt ritka eset, hogy az eredeti jelölést megváltoztatták. vas megyében is több esetben előfordult ez. az új jelölések túlnyomórészt helyesek voltak, mert a dolgozók olyan jelölteket javasoltak, akiknek eddigi munkája, aktivitása még nagyobb biztosíték arra, hogy megválasztásuk esetén jól látják el feladataikat.

rátért ezután annak ismertetésére, hogy mi valósult meg a legutóbbi választások alkalmával kitűzött feladatokból. az elmúlt négy év alatt minden területen jelentős lépést tettünk előre. fejlődött iparunk és mezőgazdaságunk. végrehajtottuk a mezőgazdaság szocialista átszervezésének történelmi jelentőségű feladatát. ezeknek az eredményeknek tudatában állapíthatta meg a párt nemrég lezajlott nyolcadik kongresszusa, hogy leraktuk a szocializmus alapjait. nincs az országnak olyan pontja, ahol ne látnánk fejlődést, átalakulást. nem kell messzire menni például, vas megye termelőszövetkezeteiben 1959 óta állami hitelből 320 millió forint értékű beruházás valósult meg. /folyt.köv./

16.34/a

- 27 -

Perk

/bb 41. kisházi ödön.....1.folyt./vm

ezen felül jelentős segítséget kaptak a szövetkezetek az államtól hitellelengedés, szakemberek díjazása, a gyenge termelőszövetkezetek megerősítése címén. a négy év alatt több mint 21.000 szarvasmarhának, csaknem 48.000 sertésnek és mintegy 200.000 baromfinak épült új férőhely. száználhármas új szövetkezeti major építése kezdődött el és részben be is fejeződött. az 1958 évi alig több mint 700 erőgéppel szemben 1962-ben már több mint 1650 erőgép volt a megyében. a buza termésátlaga az utolsó négy évben 1.3 mázsával, a kukoricáé 1.2 mázsával emelkedett. igen jelentős a megye iparának fejlődése is. 1937-ben a vasi üzemekben alig három és félezer munkás dolgozott. ma már egyedül szombathelyi remix vállalatnál ennek majdnem a fele, 1600 ember talál megélhetést. 1959 óta mintegy 560 millió forint értékű beruházás valósult meg a megyében. további 140 millió forintot felújításra fordítottak a vállalatok. ennek eredményeként javult a megye lakosságának foglalkoztatása. tavaly több mint 14.000 munkás dolgozott a vas megyei üzemekben. a remix vállalat szombathelyi telepének megalapítása is igen nagy jelentőségű volt a foglalkoztatási helyzet megjavítása szempontjából. dolgozóinak 80 százaléka nő és ez sokat segített a nők elhelyezkedési problémáin.

arról beszélt ezután a miniszter, hogy a termelésben a nemzeti jövedelem emelésében elért eredmények közvetlenül vagy közvetve visszatükröződnek népünk életszínvonalában is. megfelelő központi intézkedésekkel segítette elő a párt és a kormány a kereseti arányok javulását, egyes elmaradott bérszínvonalu területeken a keresetek emelését. különböző közvetett juttatásokkal, azok mértékének emelésével javult a gyermekes családok és a nyugdíjasok helyzete. gyarapodtak azok a szociális és kulturális létesítmények, amelyeknek rendeltetése ugyancsak a lakosság helyzetének javítása. növekedett a lakosság fogyasztása. 1958-62-ben az állami boltok kiskereskedelmi forgalma mintegy 10 milliárd forinttal nőtt, ami körülbelül 25 százalékos emelkedésnek felel meg. négyezerrel több kórházi ágy áll a gyógyítás rendelkezésére. míg 1958-ban csak 6.4 millió dolgozó részesült társadalombiztosításban és az ezzel járó kedvezményekben, 1962-ben a mezőgazdaság szocialista átszervezése következményeként már 9.5 millió volt a biztosítottak és családtagjaik száma. a nyugdíjra kifizetett összeg majdnem megduplázódott. jelenleg közel hatmilliárd forintot fizet ki az állam nyugdíjra. hasonló arányú a javulás vas megyében is. a megye kiskereskedelmi forgalma a négy év előttihez képest 35 százalékkal lett nagyobb. az ipari biztosítottak száma mintegy 10.000 dolgozóval növekedett, a termelőszövetkezeti biztosítottaké pedig az 1958. évi 4000-ról több mint 37.000 főre emelkedett.

/folyt.köv./

16.47/a

- 28 -

/bb 41. kisházi ödön.....2.folyt./vm

- a fejlődésben nem állunk meg - folytatta beszédét a miniszter, de csak termelési feladatok teljesítése teszi lehetővé hogy végrehajtsunk olyan intézkedéseket, amelyek az életszínvonal emelését, a nép jólétének további fokozását szolgálják. a közelmultban sor került az özvegyi nyugdíjak felemelésére, a szülési szabadság növelésére. tervezzük a kétgyermekes családok családi pótlékának felemelését, ezenkívül még néhány olyan intézkedésre készülünk, amelyeknek feltételein és megvalósításán most dolgoznak az illetékes állami szervek.

kisházi ödön beszédének végén a külpolitikai helyzetet tekintve át. emlékezetbe idézte, hogy a szovjetunió békepolitikája és a szocialista tábor ereje, valamint az a megfontoltság és felelősségérzet mentette meg az emberiséget a karib-tengeri válság idején a világháború kirobbantásától. nekünk most minden erőnkkel azon kell lennünk - mondotta - hogy fokozzuk a szocialista tábor erejét és rugalmas külpolitikával továbbra is elhárítsuk a háború veszélyét. belpolitikai tekintetben az a legközvetlenebb feladatunk, hogy teljesítsük az 1963. évi tervet és az öt éves tervet. pártunk és kormányunk az elmúlt években olyan politikát folytatott, amivel kivívta a tömegek bizalmát, megteremtette az emberek biztonságérzetét, a gazdasági stabilitást. születőben van a szocialista nemzeti egység és reális cél az, hogy megvalósítsuk az egész nemzet egyesülését, tömörülését a szocialista eszme jegyében. ezen a választáson ehhez kéri a dolgozók hozzájárulását a párt és a kormány, valamint a hazafias népfront - fejezte be beszédét kisházi ödön munkaügyi miniszter.

kisházi ödön kedd délelőtti pornóapáti határmenti községet kereste fel, ahol a német ajku lakossággal beszélgetett. délután ismét szombathelyen mondott beszédét a pamutipari vállalat dolgozóinak előtt./mti/

- . . -

bb 47. kettős gázmérgezés

1963. február 12.

i bc/gg/m/sr

a 7. kerületi dob utca 47. szám alatti lakásán hétfőn gázmérgezésben meghalt horváth lászló 29 éves szerszámkészítő és felesége. a vizsgálatot végző bizottság megállapította, hogy horváth és felesége válófélben voltak: ügyük tárgyalása február 12-én lett volna. egyikük kinyitotta a gázrezsó csapját, az udvaron elhelyezett gázórát pedig ruhaneművel letakarta, hogy az óra ketyegését ne hallják a lakók. /mti/

- . . -

17.02/a

- 29 -

bb 46. választási gyűlés kiskunhalason

t di/gk/s

1963. február 12.

dr. ortutay gyula akadémikus, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára, bács-kiskun megye képviselő - jelöltjeinek listavezetője kedden kiskunhalasra látogatott. a városi tanács épületében délelőtt a megye, a járás és a város vezetőivel találkozott, s kiskunhalas és környéke fejlesztésének kérdéseiről tanácskozott. délután megtekintette a város egyik büszkeségét, a kiszakításépítkezéseket, majd a kiskunhalasi művelődési házban a kultúra munkásaival találkozott.

a hazafias népfront kiskunhalasi bizottsága kedden az állami gazdaság művelődési házában választási gyűlést rendezett, amelyen résztvett dr. molnár frigyos, a megyei pártbizottság első titkára is. mácsai jánosnak, a hazafias népfront kiskunhalasi bizottsága elnökének megnyitóját után dr. ortutay gyula mondott beszédet.

dr. ortutay gyula előljáróban a választások előkészítésének néhány eddigi tapasztalatát foglalta össze. megállapította, hogy az ország 107.000 tanácstagjelöltjének körülbelül 52 százaléka, az országgyűlési képviselőknek pedig mintegy 32 százaléka most foglal majd először helyet a választott testületekben. a városok és falvak népe az eddigiekénél több nő és fiatalot talált méltónak a bizalomra - bár még mindig nem elegendő számban.

- a választások előkészítése, lebonyolítása jelentős erőpróbája népfront-mozgalomunknak. az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy bizottságaink becsülettel helytálltak, derekasan kivették részüket a feladatok megoldásából. most, túl a jelölőgyűlések időszakán, elmondhatjuk: az elmúlt hetekben eleven véleménycsere zajlott a választók összejövetelein az ország dolgairól, az építés jövő tennivalóiról. tovább erősödött a népi-nemzeti egység, a dolgozó osztályok összefogása közös céljaink mielőbbi eléréseért. ezekben a napokban újabb összejöveteleken, gyűléseken találkozunk a jelöltek és a választók alkotó véleménycserével formálják a következő négy év tanácstagi és képviselői munkaprogramját, s megteremtik a még gyümölcsözőbb együttműködés alapjait, feltételeit.

- az idén, jóllehet nem olyan jó szüreti időkben tartották a jelölő gyűléseket, mint 1958-ban, mégis elevenebb, forróbb volt a politikai hangulat, mint akkor. pedig annakidején sem voltunk elégedetlenek. a választók összejövetelein számadás folyt az elmúlt négy esztendőről. higgadtan mérlegelték hazánk erőit, a tervek és feladatok arányát, s bizakodva néztek előre, a teljesen felépülő szocialista magyarországra.

/folyt.köv./

17.07/a 17.17.

- 30 -

MO

bb 46./ választási.../ 1.folyt.s

a jelölő gyűlések azt bizonyították, hogy népünk már gazdaként szemléli feladatait és eredményeit, - mondotta többek között dr. ortutay gyula, majd arról számolt be, hogy mit végzett a legutóbbi választások óta kiskunhalas városa, s bács-kiskun megye, amelynek eddig is képviselője volt.

- megyénk szocialista mezőgazdaságában másfél milliárd forinttal növekedett a termelőeszközök értéke, - sorolta az eredményeket - megvan az alap ahhoz, hogy elérjük a második ötéves terv célját, 21 százalékkal növeljük mezőgazdaságunk össztermelését. a második ötéves tervben hazánkban 210.000 katasztrális hold szőlőt és gyümölcsösöt telepítenek. ebből 70.000 holddal, az összes terület egyharmadával bács-kiskun megye részesedik. nem hanyagolhatjuk el az öreg ültetvények ápolását sem, hiszen ezek a szőlők a megye állományának 50 százalékat teszik ki.

- nagy gondot kell fordítanunk az öntözésre. bács megyében 1958-ban még csak 1019 holdat tettek termővé ezzel az eljárással, 1961-ig 5.464 holdra növekedett a terület. jelenleg mintegy huszezer holdat öntözzük, s az ötéves terv végéig el kell érni az ötvenzezer holdat. a lehetőségek nagyok. feltárták a homokhátság alatt megbuvó hatalmas vízvagyont. egyébként is: a megye volt a csökkenő öntözés uttörője, innen terjedt el az egész országban.

dr. ortutay gyula felhívta a figyelmet, hogy bács-kiskun megyében is sok még a tennivaló a szaktudás növelésében. a termelőszövetkezeti vezetők hatvan százalékanak például még ma sincs megfelelő szakmai előképzettsége. a továbbiakban kiskunhalasra fordította a szót.

- a város közös gazdasági tavaly ötszörannyi árut értékesített, mint 1958-ban. jelenleg 12 erőgép dolgozik a földeken, s számuk 1965-re 78-ra emelkedik. gépesítésre 30, szőlő és gyümölcsstelepitésre 50 millió forintot költenek majd a termelőszövetkezetek, mindezt azért, hogy mielőbb elérjék a megyében átlagosan egy holdra jutó termelési értéket.

számbavette az ipari fejlődés eredményeit is:

/folyt.köv./

17.12/a 17.22

- 31 -

MO

- kecskeméten három, kalocsán, baján és bácsalmáson egy-egy gyár kezdett termelni, s bács megye ipara ma 68 százalékkal több árut ad az országnak, mint négy évvel ezelőtt. a vidéki ipartelepítésekről hozott párthatározat szellemében a tanácsok kecskeméten két, baján, kiskunfélegyházán és bácsalmáson három- három, kalocsán öt, kiskunmajsán ugyancsak két vállalatot hívtak életre. a tanácsi ipar 1960-ban tízmillió forint értékű szolgáltatást nyújtott a lakosságnak. az ötéves terv végére ez hétszeresére növekszik- a szövetkezeti ipar pedig megkétszerezi 1965-ig szolgáltatásait. ezután a megye lakosságának foglalkoztatottságáról beszélt, majd így folytatta:

- elmondhatjuk, hogy manapság a megyénkben is jobban élnek az emberek, mint bármikor azelőtt. három év alatt 44 százalékkal nőtt a takarékbetét-állomány, s csupán 1961-ben 304 gépkocsit és 2.625 televíziót vásároltak az emberek. a mezőgazdaság szocialista átszervezése óta 30 százalékkal többen vesznek igénybe egészségügyi szolgáltatásokat. ezért husz új orvosi körzetet szerveznek a megyében, kalocsán 300 ágyas tbc-kórház épül, s fejlesztik a meglévő kórházakat is.

- a községfejlesztési alapból végzett munkák értéke négy év alatt elérte a 26 millió forintot a megyében. a közös célok mielőbbi megvalósításáért sokat tett a lakosság is. 1961-ben például eredetileg 8.600.000 forintos társadalmi munkával számoltak a vezetők, a teljesítés azonban elérte a 11 millió 600.000 forintot. tavaly is szerényen terveztek,, már,, tízmillió forintnál megállt a ceruza, pedig mint a végeredmény mutatja, 20.792.000 forintot is írhattak volna. az ötéves terv utolsó esztendejében 65 millió forint a társadalmi munkák előirányzata. reméljük, ebből is kétszerennyi lesz.

- a megye iskoláiban mintegy 84.000 gyerek tanul, s 1959 óta öt új felsőfoku tanintézet nyitotta meg kapuit. a kiskunhalasi iskolák is tantermek egész sorával bővültek, új iskola nyílt a cigánylakta harangostelepen. jól bizonyítja a tanulási kedv növekedését, hogy jelenleg háromszorannyi felnőtt jár iskolába a városban, mint 1959-ben.

az előadó ezután még egy példával bizonyította, hogy mennyit változott az élet a városban és a megyében. kiskunhalason 1958-ban még egyetlen parasztember sem kapott a termelő-szövetkezettől nyugdíjat. jelenleg négyszázan kapnak támogatást, s gazdálkodhatnak az öregségükre juttatott egyholdas háztájin.

/folyt.köv./
17,18 /m

- a megye fejlődése szoros összhangban áll szocialista hazánk építésének terveivel, a megyék, a termelési tájegységek, harmonikusan kiegészítik egymást, s évről-évre gazdagodnak, évről-évre nagyobb mértékben szolgálják népünket,- mondotta többek között, majd így folytatta:

- a szocializmus teljes felépítése és a szocialista tudatu, erkölcsü, műveltségü embertípus megteremtése két egymástól elválaszthatatlan feladat. ezt a nagyszerü célt hiven szolgálja oktatási reformunk és egész művelődési politikánk. az elmúlt években megváltozott az egész magyar művelődésügy képe, a népe lett a tudomány, a kultura teljessége is. de nézzük, mit mond a számok hűvös és mégis oly érzékletes nyelve:

- az 1937/38-as tanévben 26.017 pedagógus tanított az elemi iskolákban, az 1961/62-es tanévben ennek több mint kétszerese volt a tanítók száma. a második világháboru előtti utolsó tanévben 285 középiskola volt magyarországon, 3504 tanárral. tavaly már 425 középiskolában 9.232 pedagógus oktatott. 1937/38-ban 16 egyetem és felsőoktatási tanintézet volt az országban 11.747 hallgatóval és 1.727 oktatóval. jelenleg már 60 felsőoktatási intézménnyel büszkélkedhetünk, a hallgatók száma elérte az 53.302-öt, s többszörösére nőtt az oktatók száma is.

- és az iskola nálunk már nemcsak a gyermekeké, hanem a továbbtanuló felnőtteké is. a legutóbbi tanévben több mint 218.000 munkás és dolgozó paraszt iratkozott be az általános és középiskolákba, hogy pótolja a mulasztottakat.

- valamikor egy-egy tanítóból és papból állt a falu értelmisége. azóta nagyot változott a helyzet, s a tanítókon kívül agronómusok, mérnökök, orvosok és közigazdasági szakemberek járnak a kulturális fejlődés élén.

- ellenségeink szeretik hangoztatni, hogy a kommunista nevelés megöli a nemzeti gondolatokat, a nemzeti mult és kultura értékeit. érdemes megnézni, mit felelhetünk erre a ,, vádra,, - fordult hallgatóihoz dr. ortutay gyula, s így adta meg a választ:

/folyt.köv./

17,25 /m

- 33 -

Handwritten signature

Handwritten signature

bb 46./ választási..../ 4. folyt.s

- bartók és kodály 1913 óta hiába kérték a ,, keresztény nemzeti,, kormányoktól a magyar népzene kincseinek kiadását. senki nem segítette őket. ezen a téren is a felszabadulás hozott változást; kodály zoltán és munkatársai 1947-ben hozzákezdhettek a magyar népzene tár összeállításához és megjelentetéséhez. kodály régebben mindig panaszkolt, hogy elvesztettük a magyar zenei anyanyelvet. a felszabadulás utáni közoktatás nemcsak zenei általános iskolákat hozott létre, hanem olyan intézményeket is alapított, amelyek az egész világ zenei műveltségét széles körben elterjesztették, ugyanakkor a zenei nevelés alapja a magyar népzene, amelytől mozartig, bachig, a klasszikus és modern zenéig vezet az ut. ez a fejlődés egyébként egész művelődésünkre jellemző. egyszerre magyar és internacionalista!

az előadó azután így folytatta :

- mi nemcsak ,, énekelni,, tanítjuk meg népünket, hanem arra is, hogy éljen okosan, mind magasabb fokon hatalmával, őrizze és védje azt. nemcsak a múlt megbecsülésére tanítjuk az embereket, hanem a jelen építésére, a jövő feladatainak, a szocialista jövőnek tudatos vállalására is. így járul hozzá művelődéspolitikánk a szocialista embertípus kialakításához, így formálódik a szocialista jellem, amely a közösségben, a közösségért fejleszteti tehetségét, s amely a munkában, az alkotásban találja meg egyéni és közösségi érdekeit.

- a két világ, a szocializmus és a kapitalizmus küzdelmét nem az atombombák, a nukleáris fegyverek fogják eldönteni, hanem a békés gazdasági és kulturális verseny. ezért kell minden napi munkánkkal erősíteni szocialista hazánkat. ezért van az, hogy nemzeti fejlődésünk szorosan hozzátartozik a világ békéjének megőrzéséhez, dolgozzunk tehát mindnyájan együtt, minden erőnkkel szocialista hazánkért. ez a mi nemzeti jövőnk, ez az emberiség jövője is,- mondotta befejezésül dr. ortutay gyula./mti /

..-

17.27/a

- 34 -

PK

bb 42. ötven év egy munkahelyen

vid/fm/tné/m/fm

1963. február 12.

ritka jubileumot ünnepeltek kedden a mosonmagyaróvári kórházban. rédl irmát, a kórház ételmezési vezetőjét köszöntötték munkatársai abból az alkalomból, hogy ötvenedik éve dolgozik a kórházban. /mti/

..-

bb 43. újra havazik - ,,tálatnak,, az őzeknek, fácánoknak - farkasok garázdálkodnak zalában - dolgoznak a műtrágyaszórók szabolcsban

öi vid/hmé/m/ká

1963. február 12.

kétnapi szünet után kedden az ország nagyobb részén ismét havazni kezdett: az utóbbi napok olvadása után helyenkint már ,,kitakaródzott,, zöld gabonátáblák ismét magukra vették fehér hóbundájukat. a duna-tisza közén, ahol már évek óta hó nélkül telettek át a szántóföldek, most vastag takaró borítja a földeket. az elmúlt napokban a megye állami és termelészövetkezeti gazdaságaiban rendkívüli szemléket tartottak az őszi gabonával bevetett határrészekén, s megállapították, hogy a kalászosok általában jól teletnek. a sünni, bokros vetéseket, hogy a befülledést megakadályozzák, sokhelyütt juhokkal járatták meg. a párnapos enyhe idő után kedden ezen a vidéken is havazott: három-négy óra alatt 5-6 centiméternyi hó hullott. a kecskeméti agrometeorológiai obszervatórium mérései szerint a pusztán több mint 50 kilométeres sebességgel száguldó szél hordta a havat, s helyenkint másfél méter magas torlaszok keletkeztek. a vetésekre még várható fagyok miatt másutt is jól jött a hótakaró, a vadállomány viszont újra veszélybe került. mint egy csongrád megyei jelentés beszámol róla, a vadásztársaságok számos etetőexpedíciói azonnal meg is kezdték a ,,tálatást,,: egy nap alatt mintegy 100 mázsa fogoly-és fácán-táplálékot hordtak szét. az őzek és a nyulak védett etetőhelyein nagymennyiségű pillangós szénát helyeztek el.

zalában ugyanekkor izgalmas és veszélyes feladatot hozott a tél a vadászoknak. a jugoszláviai erdőségekből farkasok ,,rándultak át,, a mura folyó jegén, s hol itt, hol ott tűnnek fel kisebb-nagyobb farkákban. a múlt héten még csak a határmenti községek körül lestek prédára, e hét elején azonban már a megyeszékhelyig merészkedtek. bár a vadászok ugyancsak pályáznak a dicsőségre, mindaddig egyetlen ragadozót sem sikerült elejteniük. /folyt.köv./

17.32/a 17.38

- 35 -

MHO

bb 43. /ujra ... 1. folyt./ m

az ország északkeleti részén, szabolcs-szatmár megyében, kedden még tartotta magát az enyhe idő. a határt borító hótakaró szerte a megyében mintegy 15 centit vékonyodott. a szövetkezeti nagytáblákat borító, s gyorsan fogyó hórétegen szerte a megyében munkához láttak a fogatos és a gépi vontatású műtrágyaszórók: még a hó teljes olvadása előtt ki akarják szórni a fejtrágyát, a munka azokon a területeken kezdődött meg, ahol arányosan oszlik meg a hótakaró, s így olvadás után nem folyik el, hanem egyenletesen szivódik fel a talajba a víz, illetve az oldott tápanyag. hosszú évek tapasztalata szerint a korai, februári fejtrágyázás elsősorban a rozsnak használ sokat: a februárban kiszórt pétisó hatására gyorsabban fejlődik, hamarabb szárba szökken. /mti/

...-

bb 45. a tavaszi feladatokról tanácskoztak veszprém megye mezőgazdasági szakemberei

vid/j/m/ká

1963. február 12.

veszprém megye mezőgazdasági szakemberei és tsz elnökei kedden tanácskozást tartottak veszprémben, a megyei tanács nagytermében. a tanácskozáson ott volt somogyi miklós, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szot elnöke, keserü jános földművelésügyi miniszter-helyettes és bakos istván, a veszprém megyei pártbizottság első titkára. a megye mezőgazdaságának helyzetéről és a tavaszi feladatokról dr. belák sándor, a megyei tanács elnökhelyettese, a keszthelyi agrártudományi főiskola rektora tartott beszámolót. hangsúlyozta, hogy az idei rendkívüli tél, a várható késői munkakezdés megkettőzi a tavaszi feladatokat. a megyében a felmérések szerint minden szántógépre 80 katasztrális hold jut, így a gépeknek átlagosan 30 napot kell dolgozniuk. az ősszel elmaradt mélyszántások és a kései talajszáradás ellenére sem lehet azonban elsietni a munkát. kifejtette az előadó, hogy a mennyiségi verseny helyett inkább minőségi versenyt kell kezdeményezni, gondos talajelőkészítéssel, a biológiai feltételek megteremtésével kell ellensúlyozni az időjárás okozta hátrányokat. részletesen szólt a talajerő helyzetéről. tanácsolta, hogy azt a 11.000 holdnyi kukoricaszántót, amelyet nem tudtak ősszel betakarítani, mint talajerő anyagot a hóolvadás után lehetőleg felapritva, bő műtrágyaadagokkal használják fel. felhívta a figyelmet a rétek, legelők gondozására, különös tekintettel a tavaszi első fű jó kihasználására, a szakaszos legeltetés megszervezésére. /mti/

...-

17.40/a

- 36 -

NR

bb 44. virág-kiállítás nyílt az ndk kulturális és tájékoztató irodájának helyiségében

t ie/m/ká

1963. február 12.

azalea-kiállítás nyílt kedden az ndk kulturális és tájékoztató irodájának helyiségében, az iroda és a magyar agrártudományi egyesület rendezésében. a kiállítást erich sbrisny, az ndk budapesti nagykövetségének kereskedelmi attaséja nyitotta meg.

a kiállításon 10-15 különböző fajtájú, az ndk kertészeti termelőszövetkezeteiben nevelt azaleát mutatnak be. a mi éghajlati és talajviszonyaink mellett nem termő disznóvirág igen előkelő helyet foglal el az ndk kertészeiben, s onnan eljut európa csaknem minden részébe. nálunk alig ismerik az azaleát, pedig a szép rózsaszín virágú cserepes növény nemcsak igen mutatós, hanem tartós is, s éppen a „virág-szegény”, téli hónapokban hosszú ideig disze a szobának. mivel az azalea bimbós állapotban, cserép nélkül, tehát egyszerűen szállítható, lehetőség van arra, hogy rendszeresen nagyobb mennyiséget vásároljunk az ndk-tól, s a virágot a hazai kertészetek neveljék tovább, „eladásra készé”, a kiállítás célja ezért - mint a megnyitón német és magyar részről hangsúlyozták - megteremteni a két ország együttműködését a disznóvirágtermesztésben is.

x x x

az azalea-kiállítás megtekinthető február 20.-ig, naponta 10.30 és 18 óra között, az ndk kulturális és tájékoztató irodájának 6. népköztársaság utja 21 sz. alatti helyiségében. /mti/

...-

bb 48. vigyázatlan gépjárművezetők - közlekedési balesetek a fővárosban

i bc/gg/m/sr

1963. február 12.

a 22. kerületi nagytétényi ut 174 számú háznál földgyörgy 24 éves segédmunkás, tárkányi lakost egy arra haladó 14-es jelzésű autóbussz elütötte. a vigyázatlan gyalogjáró súlyosan megsérült. kórházba szállították. kovács andor, 40 éves főelőadó figyelmetlenül, gyorsan hajtott ce 77-72 rendszámú személygépkocsijával: a szilágyi erzsébet fasor és a nagyajtai utca torkolatánál fának ütközött. könnyebben megsérült és kórházba került. /folyt.köv./

17.45/a

- 37 -

NR

bb 48. /vigyázatlan ... 1. folyt./ m

mucsi lajos 27 éves sofőr ittasan vezette az ya 55-05 rendszámú tehergépkocsit és nem tartotta be a követési távolságot. az üllői ut 10. kerületi szakaszán összeütközött a cd 49-79 rendszámú személygépkocsival. az összeütközésnél senki sem sérült meg. mucsi lajostól bevonták vezetői jogosítványát.

murinai imre, 27 éves sofőr a megengedettnél gyorsabban vezette a köztisztasági hivatal fb 31-56 rendszámú gépkocsiját. a 10. kerületi gyömrői ut és kada utca torkolatánál nekiütközött a felsővezeték tartó oszlopnak. - vigyázatlan vezetőtől bevonták 1-es számú ellenőrző lapját. /mti/

bb 49. czinege lajos látogatása a finommechanikai vállalatnál

t vt/tm/m/sr

1963. február 12.

czinege lajos, az mszmp politikai bizottságának póttagja, vezérezredes, honvédelmi miniszter kedden délután látogatást tett a 10. kerületben a finommechanikai vállalatnál. találkozott és elbeszélgetett a vállalat vezetőivel, majd felkeresett több munkahelyet. a látogatásnál jelen voltak a 10. kerületi pártbizottság, a tanács, a hazafias néppfront és a tömegszervezetek vezetői.

a munkahelyek megtekintése után czinege lajos résztvett és nagy érdeklődéssel kísért beszédet mondott a vállalat művelődési termében rendezett választási gyűlésen. /mti/

17.50/a

- 38 -

bb 50. csehszlovák építésügyi küldöttség érkezett budapestre

k sb/gk vm vg

1963. február 12.

pavel kompis csehszlovák építőipari miniszterhelyettes vezetésével négytagú építésügyi küldöttség érkezett budapestre. a két ország szakemberei megbeszéléseket folytatnak a magyar-csehszlovák építésügyi műszaki és tudományos együttműködésének 1963. évi tervéről. /mti/

bb 51. országos havazást okozott az ellentétes áramlások találkozója, az új hideghullám elérte a kárpátokat

i cs/gk vm ká

1963. február 12.

a földközi tengerről a magasban áramló meleg déli és az alacsonyabb északi hideg levegő találkozója hétfőn és kedden nagyarányú esőzést, főleg havazást okozott nyugat-és kelet-európa nagy részén. a szovjetunió európai területén megszűnt a szokatlanul korán jött és hosszan tartó enyheség, új hideghullám söpört végig a volga és a don vidékén. a keddre virradó éjszaka már sokhelyütt mínusz 30 fok alá süllyedt a hőmérő higánya, de a nappali maximumok is megrekedtek a mínusz 20 fok körüli szinten. a nagy hideg ukrainán és lengyelországon át elérte már a kárpátok északkeleti lejtőit. hazánkban a hétfői 1.2 fokos hőmérsékleti szint kedden plusz 1 - mínusz 1 fokra csökkent, a hó olvadása meglassudott, vagy teljesen megszűnt, s országszerte erős havazás kezdődött. kedden reggel még esőt jelentettek a déli megyékből, de a nap folyamán általános lett a havazás.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán közölték, hogy az új hóréteg rendkívül vizes, nehéz, s így hófúvási veszély egyelőre nem fenyeget. a jelek szerint a havazás fokozatosan elgyengül, szerdán már csak szórványosan vastagszik néhány centivel a hóbunda. a hőmérséklet a keddihez hasonló marad: az éjszakai 2-3 fokos gyenge fagyokat nappal ismét 0 fok körüli enyheség váltja fel, ami megfelel az időszak hazai normáinak. /mti/

18.10/a

- 39 -

bb 52. kitüntetés

te vm sr

1963. február 12.

a népköztársaság elnöki tanácsa zalka andrásnak, a magyar népköztársaság tokiói követének, a munkásmozgalomban kifejtett több évtizedes tevékenysége elismerésül, 50. születésnapja alkalmából a munka érdemrend kitüntetését adományozta./mti/

bb 53. dobi istván látogatása az egyesült izzóban

t ms/hné vm sr

1963. február 12.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke kedden látogatást tett az egyesült izzóban. a gyár kapujában nagy mária, a negyedik kerületi pártbizottság titkára és a gyár vezetői, dénes béla vezérigazgató, selyem andrás, a pártbizottság titkára, sugár györgy szakszervezeti titkár, malahovszki iván, a kisz-bizottság titkára fogadta. ezután a pártbizottságon a gyár vezetői tájékoztatták dobi istvánt a nagymultu üzem történetéről, jelenlegi helyzetéről és továbbfejlesztésének lehetőségeiről. a szívélyes hangú eszmecserén jelen volt lajtai endre, a negyedik kerületi tanács elnöke és zentai józsefné, a budapesti pártbizottság munkatársa is.

a megbeszélés után dobi istván a gyár több üzemét felkereste. megismerkedett a tranzisztorgyártással foglalkozó üzemrészek, a szerszámműhely, a sajtolóüzemek és a rádiócsőgyár munkájával. érdeklődött a dolgozók munkája iránt, több szocialista brigádtaggal is elbeszélgetett, majd elismerő sorokat írt az új élet, a kossuth- és az ady-brigád naplójába. délben ebéden látták vendégül dobi istvánt. délután az elnöki tanács elnöke a gyár dolgozóinak egy csoportjával találkozott. a közvetlen hangú eszmecserén a termelés, a gazdasági és a politikai élet számos kérdése került szóba./mti/

18.17/a

- 40 -

bb 54. újabb hózápor budapesten: csusztak a buszok, ismét jónéhány villamosmotort tett tönkre a hólé, nehézségek a pesti utcákon a vízelvezetésben, ismét hótorlaszok keletkeztek veszprém és komárom megyében

ö hbj/sze/m/

1963. február 12.

az egy-két napos enyhüléskor mindenki reménykedett, hogy végre bucsut int a tél, kedden azonban újabb hózáport zúdított budapestre. a pár centis hóréteg, amely nedves, tapadós, elsősorban a közlekedésnek kellemetlenkedett.

a fővárosi villamosvasut - mivel még mindig nem tudta rendbehozni a teljes járműparkot - kedden reggel a szokásosnál kevesebb kocsit állított forgalomba. ezt azonban nem nagyon érezte meg az utazóközönség, mert a száraz pályákon gyorsan haladhattak a szerelvények. a déli és a délutáni órákban azonban újabb nehézségek adódtak, a hólé sok motort tett tönkre. azokat a kocsikat, amelyeknél kiégett a motor, ki kellett vonni a forgalomból. különösen az ujbpesti és az erzsébeti vonalakon volt nehézkes, körülményes az utazás, de más vonalakon is késtek a villamosok. a fővárosi villamosvasut továbbra is minden erőtt a motorok javítására összpontosít.

a fővárosi autóbuszüzem a délutáni órákban még azt a tájékoztatást adta, hogy néhány hegyi járat utvonálát meg kellett rövidíteni, illetve egy-két hegyi vonalon leállt a közlekedés, mert csusztott az út. a fővárosi köztisztasági hivatal azonnal szórókocsikat küldött ezekre az utakra, és az autóbuszüzem hamarosan bejelentette: minden vonalon járnak a kocsik.

a fővárosi köztisztasági hivatalnak nem okozott nagyobb gondot a hózápor. más természetű nehézségekkel birkóznak. a járdák tisztításakor ugyanis sok házfelügyelő eltömitette a folyókákat, s így a hólé nehezen jut a víznyelőkhöz. sokfelé keletkeztek tócsák. jónéhány házfelügyelő az udvarokból az utcákra hordja a havat, s ezzel méginkább nehezíti a víz elfolyását. a fővárosi köztisztasági hivatal sokhelyütt akkalmi hómunkásokat állított be a folyókák tisztítására.

a kpm utügyi osztályának tájékoztatása szerint a hét végére sikerült felszabadítani az utakat. mint most már többször ezen a télen, a nagy munka befejeztével újabb havazás emelt torlaszokat. kedden a balatontól északra veszprém és komárom megyében keletkeztek újabb torlaszok, s kedden az esti órákban még a 80-as, a 808-as és a 812-es jelzésű úton volt hóakadály. a tapadós, nedves hó azt a reményt kelti, hogy az utakat most már sikerül gyorsan felszabadítani. /mti/

- . . -

18.25/a

- 41 -

bb 55. időjárásjelentés

sze/m/la

1963. február 12.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. február 12-én, kedden este:

a nappali hőmérséklet 0 fok közelében

várható időjárás szerda estig: felhős idő, több helyen havazások, havasesők, a déli megyékben esők. mérsékelt délkeleti, majd északkeletre forduló szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán: 0 fok körül. /mti/

bb 56. befejezte tanulmányutját az olasz szakszervezeti küldöttség

i ms/sze/m/sr

1963. február 12.

az olasz általános munkás szövetség /cgil/ küldöttsége két hetet töltött Magyarországon. tanulmányozta a szakszervezetek tevékenységét, és szerepét a bérezésben, a munkásellátásban és munkásvédelemben.

az olasz szakszervezeti vezetők eszmecserét folytattak a szot titkárság és több osztály tagjaival, a vasas szakszervezet csepeli területi bizottságának, a szakszervezetek hajdu-bihar megyei tanácsának és a textilipari dolgozók szakszervezetének vezetőivel. ellátogattak a munkaügyi minisztériumba, a szot központi iskolájába, a dunai vasműbe, a debreceni dohánygyárba, a kistex-be és a hajduszoboszlói állami gazdaságba. megtekintették budapesti és vidéki munkásszállásokat, építkezéseket, szociális intézményeket, ismerkedtek kulturális életünkkel.

elutazásuk előtt varga györgy, a szot titkára és kádas istván, a szot nemzetközi kapcsolatok osztályának vezetője fogadta vendégeket. az olasz szakszervezeti vezetők elismerően nyilatkoztak tapasztalataikról és hangsúlyozták, hogy látogatásuk hozzájárult a magyar és az olasz dolgozók hagyományos baráti kapcsolatainak elmélyítéséhez. /mti/

19,40/m

- 42 -

PK

bb 57. aczél györgy látogatása baranyában

vid fm vm tné

1963. február 12.

aczél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese, baranya megye listavezető képviselőjelöltje a hét első két napját választói körében töltötte. hétfőn siklóson, a járási pártbizottság székházában párt-és tanácsi vezetőkkel, termelészövetkezeti elnökkel, ipari üzemek képviselőivel találkozott, majd magyarbolyban választási gyűlésen mondott beszédet.

kedden a komlói városi pártbizottság székházában a bányászváros vezetőivel beszélgetett, utána a kökönyösi munkásszállót és a helyiipari vállalat telephelyét kereste fel. komlói látogatásának befejezéseként a zrinyi művelődési házban értelmiségi dolgozókkal - műszakiakkal, pedagógusokkal, orvosokkal, tisztviselőkkel - találkozott és válaszolt kérdéseikre. /mti/

bb 58. második lett agrigentóban a mecsek együttes

vid/fm/tné/m/fm

1963. február 12.

az olaszországi agrigentóból, a „mandulavirágzás ünnepéről”, kedden érkezett haza pécsre a mecsek együttes, amely 103 ponttal - holtversenyben a jugoszláv csoporttal - második lett a bolgár együttes mögött. a versenyben az első hat helyet öt népi demokratikus és egy afrikai ország nyerte el.

a szépségversenyben - amelyet a felvonuláson és a gálaesten történt részvétel alapján értékelték - az ünnepség „királynője”, miss franciaország lett, míg a miss hungariát torockói népviseletben megszemélyesítő légrádi erika, a mecsek együttes tagja „hercegnő”, címet, továbbá gyönyörű vázát és nagyestélyi ruhát kapott ajándékba. /mti/

20,10/a

- 43 -

PK

bb 59. fogadás a jugoszláv nagykövetségen

k vm sr

1963. február 12.

mirko tepavac, a jugoszláv szövetségi népköztársaság budapesti nagykövete és musztafa vilovics, a duna-bizottság elnöke kedden este a jugoszláv nagykövetség épületében fogadást adott a duna-bizottság ülészakán részvevő delegációk tiszteletére. megjelent mód péter, a külügyminiszter első helyettese, dr. csanádi györgy, a közlekedés és postaügyi miniszter első helyettese, valamint a külügyminisztérium több vezető munkatársa. ott volt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője is. /mti/

bb.60. elutazott a román felsőoktatási küldöttség

t/vt/a la

1963. február 12.

tiznapos magyarországi tartózkodás után kedd este elutazott budapestről a dr. stefan balan oktatásügyi miniszter-helyettes vezetésével hazánkban járt román felsőoktatási delegáció. a három tagú küldöttség, - amelyet fogadott ilku pál művelődésügyi miniszter és darabos iván, az mszmp kb tudományos és kulturális osztályának vezetője is, - ellátogatott számos felsőoktatási intézménybe; egyebek közt megtekintette az eötvös loránd tudományegyetemet, a budapesti műszaki egyetemet, az építőipari és közlekedési műszaki egyetemet, a gödöllői agrártudományi egyetemet és tanulmányozta a miskolci nehézipari műszaki egyetem munkáját. a delegáció megbeszélést folytatott a tudományos és felsőoktatási tanács vezetőivel.

a küldöttséget a nyugati-pályaudvaron molnár jános művelődésügyi miniszter-helyettes, valamint a művelődésügyi minisztérium több vezető munkatársa bucsúztatta. jelen volt a bucsúztatásnál a román népköztársaság magyarországi nagykövetségének képviselőjében vasile moldovan nagykövetségi tanácsos és dr. florea duna nagykövetségi titkár. /mti/

- v é g e -

21.12/a

- 44 -

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume utca 6-7. Telefon: 180-400, 360-600
A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i n i r e k

1963. február 13.

bb 1. nyolc ország fiataljai tanulnak a zeneművészeti főiskolán

i re/tr/m/sr

1963. február 13.

a zeneművészeti főiskolán az idén az ötödik évfolyamon mintegy 70-en kapnak diplomát. a 22 különböző tanszakon 350 diákot képeznek. liszt, erkel, bartók, kodály és annyi más neves professzor volt, otthonában, a hazaiakkal együtt nyolc ország fiataljai nyertek felvételt. a külföldi diákok: a szovjet, a kínai, az egyiptomi, az iraki, a bolgár, az olasz és a francia hallgatók közül különösen sokan jelentkeztek a zeneszerzés és a hangszeres tanszakaira. a legeredményesebben működő zenetudományi tanszakon a félévi vizsgaeredmény kitűnő volt. az ének tudományin valamivel gyengébb volt az eredmény. a két szakon az idén összesen 5 hallgató végez. a főiskolai hallgatók nemcsak itthon, hanem külföldi versenyeken is megállják a helyüket. szabó csilla a múlt évben 2. díjat nyert braziliában, a prágai tavaszon mező lászló pedig negyedik helyezést ért el. a legtehetségesebb fiatalokkal tanszakkal finnországba utazik szabó ferenc és több tanártársa. /mti/

bb 2. tudományos segítség a gazdaságilag és kulturálisan fejletlenebb országoknak - az unesco támogatásával nemzetközi matematikai tanfolyamot szerveznek budapesten

i ms/gk/m/sr

1963. február 13.

a magyar tudományos akadémia és matematikai kutató intézete az unesco támogatásával nemzetközi matematikai tanfolyamot rendez budapesten. hajós györgy akadémikus, aki magyar részről az unesco-val az előkészítő tárgyalásokat folytatta, a következőket mondta erről a magyar távirati iroda munkatársának:

- az unesco tervbe vette, hogy felsőoktatási, egyetemi vagy ennél is magasabb szintű, továbbképző jellegű tanfolyamok szervezésével tudományos segítséget nyújt a fejletlenebb országoknak. a tanfolyamok részvevői elsősorban az afrikai, a dél-ázsiai, a dél-amerikai országokból kerülnek ki. az első ilyen tanfolyamot svédországban indították meg a fizika tárgyköréből. /folyt.köv./

- 1 -